

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A svéd tűzoltók

már vonulnak Finnország felé. Két tűzoltó-ezred szállott az egybegyűlt közönség nagy lelkesedése közepette vonatra, hogy önfeláldozó munkájával segítségére legyen a finneknek. Azok, szegények, ugyanis nem érnek rá tüzet oltani, mert gyermektől agdig a Mannerheim-vonal védelmével vannak elfoglalva, nem hagyhatják el őrhelyüket még akkor sem, ha az utolsó házig leégnék városaik és falvaik. Így tehát bőven akad majd munka a svéd tűzoltók számára, akik eddig csak elemi csapások pusztításait igyekeztek leküzdeni a nagy fecskendőikkel és a tűzoltóság egyéb szerszámaival. Most azonban nehezebb lesz a dolguk, mint bármilyen természeti katasztrófa idején. A becsapó villám irgalmasabb, mert az csak egy épületen tölti ki a haragját, még a támadó orkán is megnyugszik, ha néhány uccasort már elemésztettek a lángok, csak annak a hadviselésnek módszerei nem ismernek határt, amelyek most kárpadra feszítik egy egész ország lakosságát.

Napról-napra, hétről-hétre megújulnak az orosz légi támadások, szakadatlanul szórják a földre a pusztító gonosz szándék rakétázó tűzcsövait. Nincs irgalom, nincs kegyelem. Mindegy, hogy falu vagy város, templom, kórház, palota vagy szegényes kunyhó, mindegy, hogy asszony vagy gyermek, szűkítő kutya vagy kétségbeesetten menekülő erdei vad, a légi támadók részére minden életrebbenés kéjöröm, a legparányibb megmozdulás is célpont, mint ahogy áhított martalék még a sápadt ablaku kórház is, vagy a szomorúan imbolygó templomkereszt, ott fenn a magas légtérben. Nincs olyan eszmei magasság és nincs olyan szánalomraméltó védtelen kicsinység, amit ez a rombolási vágytól tajtékozó hacmodor megkímélne. A poklok minden tüze szakad az égből. Rosszabb az árvíznél, rosszabb a földrengésnél ez a felhők fölül támadó tüzesó, amely meg annál a kénköves vésznel is irtózatosabb, amely rombadöntötte hajdani Sodomát és Gomorát.

Vajjon fel tudják-e venni minden tudásuk és hősiességük ellenére is ilyen megsemmisítő szándékkal szemben a harcot a svéd tűzoltók? Nem hisszük, hogy ez lehetséges legyen. Amint hogy abban is kételkedünk, hogy akár ezer orvos megjelenése is segíthetne igazában a finn helyzetben. Tüzet oltani, sebeket bekötözni, gyógyszert, pénzt küldeni igen szép szamaritánus tevékenység, de meglehetősen késői, utólagos. Tüzesó után köpenyeg. Hatályos segítség csak a preventív segítség lehet, olyan katonai erőket küldeni, amelyek megakadályozzák, hogy tovább is folytatódjanak ezek a légi támadások és a szakadatlan szárazföldi lerohanások. Nézzünk csak szembe a tényekkel. A Mannerheim-vonal bizony már repedezik, inog. Nem tud a végtelenségig ellenállni a maroknyi finn hadsereg. Bármilyen hősök is ők, utóvégre mégis csak ők is véges erejű emberek. Egyszerre csak ellankadnak ők is, mi lesz azután?

Mi lesz azután? Másokat is izgat már a kérdés, amint ezt az északi államok és a szövetségesek nyugtalansága is bizonyítja. A legfőbb szövetségi tanács értekezletén má igen behatóan foglalkoztak a Finnországnak nyújtandó segítség kiterjesztésével. Ugyanakkor azonban a mind nagyobb számban feltűnő orosz csapatok Vorosilov személyes vezérletével még behatóbban foglalkoznak a végső finn ellenállás megtörésével. Ez pedig a történelem serpenyőjében mélyebben húz, mint azok a teoretikus tanácskozások, amelyek a finn-orosz konfliktussal való magatartásával foglalkoznak. A finn háború a leg súlyosabb beavatkozásra érett, sztratégiai nyelven szólva. Prózában pedig úgy mondhatjuk, hogy elvesztik a háborút a finnek, ha nem kapnak igazi gyors segítséget. Most vívják az északi háború legnagyobb csatáját. Vorosilov fele-

Frick német külügyminiszter:

Ez a háború csak a német nép győzelmevel végződhetik

Amerikai lap feltűnéskeltő cikke Németország feldarabolásáról. Német repülőgépek hat angol hajót süllyesztettek el. A francia közvélemény követeli a kamara titkos ülése anyagának ismertetését

Berlinből jelentik: Frick dr. birodalmi külügyminiszter pénteken este a köztisztviselők részére tartott gyűlésen nagyobb beszédet mondott.

— Döntő külpolitikai erőpróba előtt állunk — kezdte beszédét. — A külpolitikában ugyanazok az erők lépnek fel ellenünk, amelyek 1933-ban vereséget szenvedtek. A küzdelem nem lesz könnyű kimenetelű, de a nemzeti szociálista szellem megadja majd a választ arra a kérdésre, hogy ki lesz ebben a küzdelemben a győztes. Ellenfeleinkről való nézeteink is megváltoztak az utóbbi időben.

Mi maradna meg Németországból, ha a szövetségesek győznek?

Berlinből jelentik: Nagy feltűnést keltett a New Yorkban megjelenő New Week című amerikai folyóirat jelentése a nyugati hatalmak háborús céljairól. A folyóirat térképet közöl Németország felosztásáról arra az esetre, ha Anglia és Franciaország győztesként kerül ki a háborúból. A jelentés szerint, amely kiemeli, hogy a Németország teljes felosztását követelő irányzat

Franciaországban sokkal erősebb, mint Angliában,

a nyugati hatalmak háborús célja: a német birodalom teljes feldarabolása olyan mértékben, hogy csupán Nyugat-Pomeránia töredéke, Altmark, Braunschweig, Thüringia részei, Szászország, a megcsontított Hannover, Hamburg-Bréma, a megcsontított Westfália és Hessen darabjai maradnának meg belőle. Ezt

a maradékországot négy kormányzóságra osztanák fel.

Pomerániának Berlin lenne a fővárosa, Braunschweignak Braunschweig, Hannovernek Hannover, Westfália pedig a nyugati hatalmak felügyelete alá kerülne. Németországnak és Poroszországnak még a neve is el kellene, hogy tűnjék. Keletporoszország, továbbá Pomeránia az Oderáig, valamint Szi-lézia Lengyelországnak jutna. Csehország határai Drezdáig tolná előre. Ausztriát, mint önálló államot a Majna vonaláig, Mainzig terjesztenék ki. Dánia megkapná Schleswig-Hollsteint, míg Hollandia Kelet-Frieslandot és Oldenburgot, valamint Nyugat-Németország egy részét Münsterig. Belgium a

lősséget vállalt az új offenzíva sikeréért. Meg kell tehát előzni, hogy az oroszok végzetes csapat mérhessenek a finnekre. Ezt pedig nem hogy a svéd tűzoltók, de még a világ összes tűz-

Most tűnik csak ki, hogy Franciaországban cseppet sem kisebb a gyűlölet ellenünk, mint Angliában

és ezért most nem teszünk kivételt velük és mindkettő ellen egyformán fogunk küzdeni. Jól tudjuk, hogy miről van szó és ez ad nekünk erőt. Mert ez a háború csakis a német nép győzelmével végződhetik és azzal is fog végződni. Hogy ez nem álmom, arról kizárólag a német véd-erő fog majd bizonyosságot szolgáltatni, amint azt a lengyel villámháborúban is megtette. (Radio-press.)

Rajna és a Mosel között fekvő területet és Franciaország az egész Pfalzot.

ATALAKITJAK A FRANCIA KORMÁNYT

Párisból jelentik: A képviselőház zárt ülése a hajnali órákig tartott. Politikai körökben ezzel kapcsolatban arra számítanak, hogy

a Daladier-kormányt hamarosan átalakítják.

Daladier állítólag teljesen a miniszterelnökség vezetésének akarja szentelni magát és a hadügyminiszteri tárcát másnak kívánja átadni. Úgy hírlik, hogy a hadügyminiszter Gamelin tábornagy, vagy Nognes tábornok lesz. A belügyi tárcát Chautemps vennie át Sarrautól. Külön propaganda minisztérium felállítását is tervezik, amelynek vezetője állítólag Pomareé jelenlegi munkügyi miniszter lenne.

Párisból jelentik: A francia sajtó a kamara titkos üléséről azt írja, hogy az ott elhangzott kijelentéseket egyelőre a legnagyobb titokban tartják. Az Excelsior szerint nem hihető, hogy titokban tarthassák azokat a felszólalásokat, amelyek annyi képviselő előtt elhangzottak. Eppen ezért jó volna mértékadó helyről a közvéleményt felvilágosítani.

A Populaire azon véleményének ad kifejezést, hogy hívják meg a katonai szolgálatot teljesítő képviselőket is, hogy a fronton küzdők is hallathassák szavukat.

A Figaro szerint a titkos ülés megtartásával kapcsolatban nem került szóba a kormány

oltói sem tudják elhárítani, csakis egy olyan hatalmas erejű katonai összefogás, amely hatályos választ tud adni úgy a szárazföldön, mint a légtérben. (Flaneur.)

íranti bizalom kérdése és Daladier a képviselőházra bízta a határozathozatalt.

HERRIOT KIMÉLETLEN NYILATKOZATA A NÉMET NÉP ELLEN.

A Paris Soir terjedelmes vezércikket közöl Herriot képviselőházi elnök tollából. Herriot és

Weygand tábornok tevékenysége a Közelkeleten

Párisból jelentik: Weygand tábornok egyiptomi útját Párisban nagy horderejű diplomáciai és katonai eseménynek tekintik, ami

messzemenő kihatással lesz a nyugati nagyhatalmak egész keleti védelmi politikájára nagy gyakorlati kifejtésére.

Mértékadó francia körökben tartózkodással nyilatkoznak ezzel az ügygel kapcsolatban, azonban nyomtatékosan hangsúlyozzák, hogy a tábornok szerepe igen nagy fontosságú a nagyhatalmak közelkeleti védelmi rendszerének megszerzésében.

Ez a védelmi rendszer szilárd pontokra támaszkodik.

Az arab világ megszervezése folyamatban van és Weygandra, aki mint a francia hadsereg egyik vezére, többször bizonyítékát adta kiváló szervező képességének, ezen a téren is fontos szerep vár. Weygand személye nagy tekintélynek örvend az arab világban és ez hozzájárul a védelmi terv gyakorlati megszervezéséhez. Az Oeuvre szerint Weygand tábornok a keleti angol haderők főparancsnokával megvitatta az arab erők mozgósításának kérdését is. (Dunaposta.)

TÖBB ANGOL HAJÓ ELSÜLLYEDT.

Berlinből jelentik: Tegnap német repülőgépek az Északi-tenger partjai közelében hat angol, vagy angol kíséretben levő hajót elsüllyesztettek. Így elsüllyesztették a Charges nevű 5400 tonnás gőzöst. Újabb jelentés szerint az angolok nyolc hajót vesztettek, mintegy 15 ezer tonna ürtartalommal, míg ezzel szemben csak egyetlen repülőgépet lőttek le. (Rador.)

Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy egy angol torpedóromból elsüllyesztett két német tengeralattjárót, amelyek egy angol hadihajó által kísért kereskedelmi hajórajt támadták meg. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: A német repülőgépek támadásairól beérkezett jelentések szerint pénteken a Dredger nevű hajót bombázták és attól tartanak, hogy a legénység két tagja meghalt. A skóciai partok mentén más hajókat is megtámadtak a német repülőgépek. Egy szemtanú elbeszélése szerint a szirénák megszólalása után látszólag figyelte, hogy két német repülőgép bombákat dob le a hajókra, de az angol vadászgépek megjelenésekor a német gépek a felhők fölé emelkedtek és eltűntek. (Rador.)

A BRIT ADMIRALITÁS CSAK 134 EZER TONNA-TARTALOM VESZTESÉGET ISMER BE.

Londonból jelentik: A brit admirális tegnap hivatalos közleményben jelentette be az angol kereskedelmi hajók veszteségét. A jelentés szerint a háború kitörése óta január 31-ig 134 ezer tonna ürtartalmú angol kereskedelmi hajó pusztult el, amivel szemben 21 millió tonna az angol kereskedelmi hajók ürtartalma, a veszteség tehát 150-ed részét teszi ki az egész tonnatartalomnak. A február 8-án kiadott német jelentésről megállapítják, hogy az abban közölt számok valótlanok és abszurdak. (Rador.)

Kopenhágából jelentik: A Stefani ügynökség jelentése szerint: A dán kormány elhatározta, hogy a dán kereskedelmi hajóknak tilos a hadviselő kíséretű hajóknak védelme alatt haladni, nehogy ezeket a hajókat is ellenségként kezeljék és ki legyenek téve a háborús kockázatoknak.

SIKERREL FOLYIK AZ OLASZ-NÉMET NÉPCSERE

Innsbruckból jelentik: Nap-nap után 300 főből álló csoportban térnek vissza a németek hazájukba az olasz-német népcseré-egyezmény értelmében, amely a Felső Etsch lakosaira vonatkozik. Ezek a németek három napon belül megkapják német állampolgárságukat. A német hatóságoknak célja az, hogy mintegy 50 ezer németet telepítsenek le Tirolban és Vorarlbergben. (Rador.)

MIERT JÖN WELLES AMERIKAI HADÜGYI ALLAMTITKÁR EURÓPÁBA?...

Londonból jelentik: Az angol fővárosban nagy érdeklődéssel várják Welles amerikai hadügyi államtitkár közeli látogatását. A lapok newyorki jelentés alapján úgy tudják, hogy Welles február 17-én indul el Newyorkból a Rex nevű olasz óceánjáró fedélzetén és első útja Rómába fog vezetni. Hír szerint az Egyesült Államok külügyi hivatala előzetesen érdeklődött az érintett államok fő-

támadást intéz a cikkben Németország ellen. Többek között ezeket írja:

— Akár Hitler Németországról, akár a háború előtti, vagy a háború utáni Németországról, akár a Hohenzollern-féle császárságról, akár pedig a német köztársaságról van szó, Németországot és a német népet feltétlenül meg kell semmisíteni.

városaiban a látogatás tervéről és mindenünnen azt a választ kapta, hogy az Egyesült Államok kormányának küldöttét szívesen látják.

Hangoztatják, hogy Welles feladata csakis a jelenlegi nemzetközi helyzet tanulmányozására, a nézetek megismerésére és az események áttekintésére vonatkozik. A londoni Daily Mail úgy tudja, hogy a küldetés célja a semleges államoknak, az úgynevezett nincsteleneknek biztosítása. Ezeket az államokat ugyanis meg akarják nyugtatni, hogy érdekeiket nem tévesztik szem elől és mindent el fognak követni békéjük megőrzése érdekében.

Welles európai látogatásáról a londoni déli

A sikertelen orosz offenzíva naponta egy zászlóaljnyi embert emészt fel

Eredményesen működnek a svéd útegek. Amerika vállalkozott, hogy közvetít a finn-orsz viszályban

Stockholmból jelentik: A Tidings haditudóstója jelenti a finn határról, hogy az orosz csapatok offenzívájára nemcsak Summa környékén, hanem más szakaszokon is, így a Tajpala mentén is megindult.

Az utóbbi napok harcainak során az oroszok napokint egy-egy zászlóaljnyi emberüket veszítették el.

Pénteken is 2000 orosz katona maradt az ütközetek helyén és 21 harci kocsit zsákmányoltak. Igen erős volt a támadás Tajpala közelében, ahol az oroszok megkísérelték, hogy oldalról törjék be a Mannerheim-vonalat, amelynek közelében 60 méternyire eljutottak, de azután kénytelenek voltak innen is visszavonulni az előbbi állásokba. (Radiopress.)

Stockholmból jelentik: Az orosz határ közelében lévő svéd útegek lelőttek egy orosz repülőgépet, amely az utóbbi napokban valósággal rettegesben tartotta a határmenti falvak lakosságát. Ez a fekete-repülő, ahogyan ezen a vidéken elnevezték, több ízben alacsonyan jelent meg a svéd falvak fölött és gépfegyvertűzzel árasztotta el a lakosságot. (Radiopress.)

Londonból jelentik: Sir Walter Citrine, a Trade Union főtitkára, Finnországból visszatérve, kijelentette, hogy ha a különböző országok, beleértve Angliát is, sürgősen leszállítják a megígért hadianyag mennyiséget Finnországba, úgy a legközelebbi 6-8 héten belül a helyzetben nagy változás várható és

Finnország a levegőben egyenlő ellenfele lesz Oroszországnak.

(Rador.)

Londonból jelentik: Hivatalosan megcáfolják azokat a külföldi híreket, hogy egy francia, egy lengyel és egy kanadai hadosztály útban volna Finnország felé. (Rador.)

A svéd lapok legújabb jelentései szerint az Egyesült Államok kormánya vállalkozott a finn-orsz viszály elsimítása érdekében a közvetítésre. A washingtoni kormány Steinhardt moszkvai nagykövete útján napok óta bizalmas megbeszéléseket folytatott a Kreml uraival és ennek eredményeként bizonyos

közvetítő javaslatok jöttek létre, amelyekhez állítólag az orosz kormány hozzájárult. Steinhardt nagykövet pénteken este elutazott Moszkvából. Tallinba ment, ahonnan repülőgépen Rigán keresztül Stockholmba utazik, ahol egy napra megszakítja útját, hogy a svéd kormánnyal is megvitassa a közvetítő akció lehetőségét, azután pedig Helsinkibe utazik, ahová kedden délutánra várják. A közvetítő javaslatok lényegéről eddig semmi sem szivárgott ki. Stockholmban azt hiszik, hogy a szovjetkormány továbbra is azon az alapon tárgyal, amelyben a múlt év októberében és novemberében igyekezett eredményeket elérni. Állítólag csak északon hajlandó némi területengedményekre Finnország javára, a másik engedmény az lenne, hogy

Kérje mindenütt a hirneves

Dr. Ambrózi féle küküllőmenti fajborokat!

Kapható minden jobb vendéglőben, bodegában és üzletben vagy közvetlenül dr. Ambrózi Alfréd küküllőmenti szőlőgazdasága és borpincészeténél, Medias

lapok is meglepéssel és szívélyesen írnak. Lezsögeznek azonban, hogy szó sem lehet a szövetségesek nézeteinek megváltozásáról a béketárgyalások feltételei tekintetében. Franciaország és Anglia eleget hangoztatta háborús céljait úgy, hogy e tekintetben az Egyesült Államoknak nem lehetnek kétségei. Más lapok hangoztatják, hogy még nem lehet felbecsülni ennek a diplomáciai látogatásnak a fontosságát, de Anglia és Franciaország a háborús célok tekintetében semmi újat nem fog mondhatni. (Radiopress.)

hajlandó tárgyalni a jelenlegi finn kormánnyal is, mert az új orosz álláspont az, hogy a Kuusinen-kormány hatásköre csak azokra a területekre terjed ki, amelyeket Finnország köteles lenne átengedni Oroszországnak.

Az orosz offenzíva azonban ettől eltekintve tovább tombol és Mannerheim tábornagy, a finn hadsereg főparancsnoka, a karélliai frontra érkezett, hogy személyesen vegyen részt a védelem irányításában. A szövetséges hatalmak egyébként igyekeznek sürgősen segítségére sietni Finnországnak és a svéd lapok szerint az angolok nagyobb csapatokat akarnak küldeni a legközelebbi napokban Helsinkibe.

Rendkívüli sikerrel fut

legújabb és legjobb filmje

**ÉLNI
AKAROK**

A velencei filmkiállítás aranyéremmel kitüntetett filmje, melyet az összes világvárosokban hónapok óta a legnagyobb szenzációként mutatnak be.

Legújabb FOX-híradó az anatóliai föld-rengésről és a finn harctérről

Vasárnap délelőtt 11 órakor

Angol-francia szövetség

Tizenkét millió lengyel él német fennhatóság alatt

Berlinből jelenti a DNB: Frank dr., az elfoglalt lengyel területek főköormányzója a sajtó munkatársai előtt nyilatkozott a lengyel főköormányzósághoz tartozó területek helyzetéről. A főköormányzóság területe a német fennhatóság alá tartozik, de különálló a Német Birodalomtól. A főköormányzóság területi kiterjedése mintegy 110 ezer négyzetkilométer, amelyen hozzávetőlegesen 14 és félmillió lakos él. Ebből 12 millió lengyel. (Rador.)

Millió embert mentett meg

az új találmány, a TIMPAN készítmény, amely az orvosi tudományt reorganizálta és amelynek főalkatrésze a Myricina. Megelőző és gyógyító szer: Grippa, hűlés, neuralgin, fej-, fog- és fül-fájás, ideg-betegségek mint: álmatlanság, neuraszténia, hisztéria, stb. fülzúgás, érelmeszesedés esetében, hallási zavarok, magas vérnyomás, közép fülgyulladás, valamint nagyothallás alkalmával; utazásoknál fellépő szédüléseknél, stb. Különösen ajánlatos gyógyuló félben levő betegeknek. Orvosi vélemény szerint a TIMPAN korkülönbség nélkül mindenki részére nélkülözhetetlen. Nálunk az országban az egészségügyi minisztérium 9433/939 szám alatt jóváhagyta.

Kapható az ország összes gyógyszeráruházaiban és drogériáiban. Figyeljen az eredeti dobozról a „TIMPAN” (hat betű) garancia-szalagra. Kizárólagos képviselő Románia részére Ion Mátásaru gyógyszerész Bucuresti, Calea Victoriei 110.

Glattfelder püspök pásztorlevele a kereszténységet fenyegető veszedelmekről

„Az egyház állja az ostromot”. — „Van bátorságuk keresztény jelvényekkel diszíteni magukat, pedig a kereszténység egyedüli ősi formáját és tartalmát tagadják és attól embertársaikat is megfosztani kívánják”

Szegedről jelenti: Glattfelder Gyula dr. csanádi megyéspüspök — mint jelentettük — nagyböjti pásztorlevelet adott ki, amelyben erőteljes hangon szögezi le a klasszikus kereszténység álláspontját a mai ál-tanokkal szemben. A nagyhatalmú pásztorlevelet most módunkban áll teljes terjedelmében közölni és az így hangzik:

— Akik mandátumot nyertek Krisztus szerepének a földön való betöltésére, évszázadokon át igénybe vették mindazokat a lehetőségeket, amelyeket értelem és akarat e nagy cél érdekében alkalmazhatnak tart. De minden törekény eszköz és fogyatékos erőfeszítés csak múló sikert biztosított volna, ha

örökérvényű rendelés és erőforrás idővel és változással dacoló jelleget nem kölcsönöz. Nincs a kereszténység kétezeréves történetében egyetlen század, amelyben

új meg új ürüggyel ki ne kezdték volna a tekintélyt, amely az Egyházban Krisztust képviselte, ne iparkodtak volna megingatni a Szentlélektől rendelt kormányzók joghatóságát, megfélemlíteni őket, elnémítani igyekezve szavukat.

A Szent Péter által szemrehányólag említett „mesterségesen kieszt mesék” ma is kísértenek.

JÖTT-MENT ALAPOSTOLOK

Ma újra mindenki többet akar tudni és az örök élet ígét jobban magyarázni, mint az Úr Jézus maga.

Kereszténységgel dicsekszenek és a kereszténységet akarják megmenteni olyanok, akik templomba nem járnak, a szentségekkel nem élnek, az egyházzal nem éreznek, a püspököket és a pápát csak bírálni és becsülni tudják, de emellett

van bátorságuk keresztény jelvényekkel diszíteni magukat s a kereszténység védőinek és megmentőinek szerepét igénylik, pedig a kereszténység egyedüli ősi formáját és tartalmát tagadják és attól embertársaikat is megfosztani kívánják.

Lehet-e hibát adni olyanoknak, akik ily bántó következtetlenség rabjai? Szabad-e komoly keresztény lélekkel követőjévé szegődni annak, aki ajkán Krisztus nevét hordozza, példájával pedig őt megtagadja?

Azokra fogunk-e hallgatni, akik igazságot tudják, de a Szentlélek jogosságukat, vagy pedig meggondolatlanul berebotolunk azok hálójába, akik tömegeket csak azért akarnak fogni, hogy felhasználják őket pillanatnyi földi célok elérésére?

Jézus Krisztus szava, törvénye nem változik korok, divatok és hangulatok szerint. Epp azért, akik őt szeretik és általa üdvözülni kívánják, nem jöttek-mentek ál-apostolokra, de az általa hitelesített apostol utódokra fognak hallgatni,

akik jogcímüket két ezredév során szakadatlan egymásutánban felvezethetik őhozzá.

A VADAK SZINTJÉRE ZÜLLESZTIK A KÖZERKÖLCSÖT

Évszázadok óta a legszenvédélyesebb harc dúl az üdvösség kérdése körül. De a katolikus egyház állja az ostromot, védi a lelki erődítményeket s túri, hogy maradjon, vagy avult gondolkodásának hirdessék, de a gondjaira bizott hit-igazságból egyetlen tételt, sőt azt lehet mondani, egyetlen betűt sem adott fel, hanem megőrizte sértetlenül, amint isteni mestere szívéből és ajkáról átvette.

— A nyugatról szétáradó mételet keletről terjesztett istentagadó pogány szellem gyakorlatilag törekszik az életbe átültetni s a közerkölcsöket a vadak szintjére leszállítva, a vallási, állami és családi rendet teljesen felbontani.

Hogy ennek a kárhuzatos agitációnak nyomán mily lápvirágok tenyésznek s a közbiztonság mennyire megrendült, a legnemesebb erények mint fonnyadnak el,

gyermek és szülők, társadalmi osztályok és népek mily gyűlölködő ellentétbe kerülnek egymással, arról mindenki panaszkodik,

de az általános jajgatással szemben csak a katolikus egyház őrzi következetesen és megalkuvást kizáró módon az ősi eszményeket és törvényeket.

— Hogy a katolikus egyház ezt a lelkeket megbékítő, ellentéteket elsimító világmissziót

mindig teljesítette és ma is büszkén vállalja, ez isteni jellegének beszédes bizonyítéka. Szent Pál apostol szavában, amely szerint

„itt már — a hívek testvéri közösségében — nincs pogány, nincs zsidó, nincs barbár és scytha”, a népeket egybeforrasztó egyetemesség jut kifejezésre,

de ugyanakkor az egyház szociális, egyensúlyozó szerepét magasztalja, amikor hirdeti, hogy „ott nincs szolga és szabad, hanem minden és mindenki Krisztus”. Amíg a népek és vezetőik hallgattak az egyház szavára és atyjuként tisztelték a Krisztus helytartóját, az egész földön elterjedt egyetemesség élő szimbólumát, szintén dúltak háborúk és könnyeztek a milliók, de volt valaki, akiben az isteni igazság képviselőjét és azért született békeszerzőt látott még a pártos gyűlölet is.

Nem az egyház, de az emberiség vesztesége, hogy a nemzet fölötti fórum tekintélyét megcsorbították.

Annál nagyobb vigasztalás, hogy legalább a bajban sokan hozzá visszatáltak. Úgy látszik, újra az elhibázott intézkedések nyomán fakadt csapások vezetnek majd megismerésre az emberiséget, hol van az igazság gyökere és az élet forrása. De mindegy, akár meggyőződésből, akár az események kényszere folytán nyílnak ki a szemek,

csak eljussanak az emberek az apai ház küszöbéig,

— a többit elvégzi majd Isten kegyelme.

„Az a törekvésünk, hogy a magyar iparostársadalom minél jobb körülmények között éljen”

Teleki Ádám gróf felhívása az iparostársadalomhoz

Kolozsvárról jelenti: Teleki Ádám gróf, az Országos Iparos Szövetség társelnöke érdekes nyilatkozatot adott kolozsvári munkatársunknak és ennek során ismertette a nemrég lezajlott alakuló gyűlés óta történt eseményeket.

— Elsősorban is meg kell emlékezni arról a figyelemre méltó érdeklődésről — mondotta Teleki Ádám gróf, amelyet az ország magyar iparosága a január 23-iki alakuló gyűlés iránt tanúsított. Ezt főleg azért tartom szükségesnek leszögezni, mert

Erdély, a Bánság, Körösvidéke és Bucuresti magyar iparosságának megmozdulása minden biznnyal eredményes lesz.

Sok vitára adott alkalmat az alapszabályok kérdése. Az alapszabályok elkészítésénél tévedések és félreértések merültek fel és egyesek úgy vették a tervet, mintha az kész munka lett volna. Meg kell jegyezni, hogy az alapszabályok elfogadását vita előzte meg, tehát tévedés azt hinni, mintha a központ a saját alapszabály tervezetét akarta volna a szövetségre rákényszeríteni. Ez már csak azért sem valószínű, mert a központnak is érdeke, hogy az iparosság minél jobb körülmények közé kerüljön.

Teleki Ádám gróf felhívást intéz az ország magyar iparosságához, kérve, hogy minél nagyobb számban csatlakozzék a szövetséghez és ennél a lépésnél

ne vegyen figyelembe személyes szempontokat, vagy surlódásokat.

Hangoztatta a továbbiakban, hogy amikor a közbizalom őt szólította ennek a szervnek az élére, kijelentette, hogy továbbra is, mint egyszerű munkás kíván dolgozni és mindenkor eleget tesz vállalt kötelezettségeinek. Ezután köszönetet mondott munkatársainak, elsősorban Reinhart Gyula főcéhmessternek, Bustya Bélának, Szabó Bérának, Vécsey Gyulának, Dánér Lajosnak, Bartók Lajosnak, Incze

Árpádnak, Szabó Károlynak, Tompa Lajosnak, Tompa Sándornak, Demeter Ferencnek, Némedy Gábornak, valamint Veress Endre dr. központi titkárnak. Köszönetét fejezte ki végül a magyar sajtó munkatársainak, akik becsülettel teljesítették kötelességüket ezen a téren is.

CORSO mozi

Szenzációs kettős műsor:

1 Madelon lánya

Főszerepekben:
HENRY GARAT, NINON VALLIN
és
AIMOS, a nagy komikus

2 A kínai negyed rejtelméi

Tarzan kutyával és Bobby Nelson
Paramount-híradó premierje

Folytatólagos előadások d. u. 5 órától
Vasárnap 11 órakor 17 leies helyárrakkal:

Egy pesti éjszaka

ALLAMI SORSJÁTEK

— Mióta él ilyen bőségben ez az ember?
— Nem rég óta. Alig egy hónapja, hogy az Allami Sorsjáték millióssá tette. Sorsjegyeit a DACIA sorsjegyáruddánál vásárolta.

DACIA

Huzások FEBRUAR 15. és 18.-án.

Helyi cím: KÖZPONTI BANK, I. kerület, Alba Iulia-ucca 9. — Telefonszám: 14-45.

Amerika 49 millió főnyi hiataltsága közül több mint 25 százaléka sohasem járt templomba

Irta: AUBERMANN PÉTER

Néhány hónappal ezelőtt ünnepelték meg az amerikai katolikusok egyházi szervezetük megalapításának másfél százados évfordulóját. Ebből az alkalomból XII. Pius pápa külön enciklikát intézett hozzájuk. A szabadságharc befejezése után, amelyben a katolikusok a protestánsokkal együtt küzdöttek, az Egyesült Államok kimondották a vallásszabadságot és 1789-ben az államot elválasztották az egyháztól. Az állam és az egyház elválasztása az

Unióban éppen az ellenkezőjét eredményezte, mint amit például Franciaországban el akartak érni a szocialisták és a szabadkőművesek. Amott az egyház a nép egy részével szilárd tömbbe abroncsolt össze, azóta gyorsritmusú fejlődése olyan tömör és töretlen ívelést mutat, olyan nagyszerű eredményeket tudott produkálni, hogy kiérdemelte vele az egész világ csodálatát.

A felekezeti gög ismeretlen

Az amerikai egyház sajátságos talajon csírázott ki és lendült teretbe, tőlünk nem egyszer elűtő formákban rétegződött át és jegecsesedett ki. Nem ismeri például a szektárius gögöt vagy a felekezeti torzsalkodásokat. Nem ismeri a vallásnak nemzeti színekre való átfestését sem, mint akár az freknél vagy lengyeleknél, ahol katolikus és nemzeti egy fogalmat fedett. Ismeretlen Amerikában hasonlóképpen a felekezeti iskolák, intézmények, egyesületek működésének a korlátozása vagy betiltása. Igaz, az ellenzék nem alszik, de az egyháznak törvényes rendszabályokkal való gúzsba kötéséhez egyáltalán hiányzik minden politikai hagyomány.

AHOL MINDEN PLÉBANOSNAK SAJÁT AUTOJA VAN

Jellemző az amerikai állapotokra az, hogy az egyházi élet még mindig megtartotta missziós jellegét. Mindenekelőtt az egyházmegyék kormányzásában nyilvánul ez meg. Nincsenek kanonokok, káptalan, beneficiánsok. A püspök is végez mindennapi lelkipásztori teendőket.

Ellüt sok tekintetben a papság életmódja is. A munkakörök felosztása, a módszerek használata igen nagy változatosságot mutat. A papság magánélete erősen hozzáidomul a környezethez. Akadnak lelkipásztorok, akik teljesen egyedül vezetik a háztartásukat. Ezzel szemben fényűzésnek tűnhetnek fel, hogy majdnem minden plébánosnak van saját gépkocsija, amely legtöbbször az egyházközség ajándéka.

Az uccán sem világi papok, sem a szerzetesek nem járnak reverendában. Nyáron sötétszínű, esetleg szürke civilruhát hordanak, rövid zakót, kórgallérral ellátott klotplaszttront és fehér szalmakalapot.

Említsük meg még azt is, hogy az amerikai papság igen nagy tekintélynek örvend. Népszerű a pápa is. Amikor az elhunyt XI. Pius legelőszőr beszélt a rádióban, több amerikai rádióállomás küldte embereit Rómába, a költségekre százezer dollárt irányoztak elő. Ezer emberből álló technikai személyzetet helyeztek tartalékba arra az esetre, ha a bolsevista állomások zavarni találnák a leadást. Amikor a mostani pápa mint államtitkár Amerikában járt, mindenütt kilütnetős szívélyességgel fogadták. Roppant imponált nekik, hogy Pacelli egyik városból a másikba repülőgépen tette meg az utat.

KEMÉNY SZERVEZŐ MUNKA VÁR A PÁPOKRA

Ami a szervezkedési és terjeszkedési módszereket illeti, azt lehet mondani, hogy gyakran meglehetősen újszerűek. A püspök nem egy esetben plébánossá nevez ki egy-egy papot, olyan helyre, ahol a plébániának se híre, se hamva. A plébániát szinte semmiből kell előteremtteni, szívós szervező munká-

val a kezdés gyötrelmes nehézségei közepette. Az első szerény kapavágásoktól, az elindulás csüggesztő kilátásaitól a nagyvonalúságig és a merészségig menő kezdeményezésig bizony tövises út vezet. Eleinte kisebb helyeken a paplak és a templom gyakran csak fából épül. Ha aztán elegendő pénz gyűl össze, akkor szép, tágas épületeket emelnek, modern berendezéssel, központi fűtéssel, kauszupadlóval, telefonnal, hangszórókkal, egyleti helyiségekkel, ahol majd a színházi és mozielőadások váltakoznak egyesületi összejövetelekkel, kártyajátékok, tekézésel, uzsonnákkal, tedélutánokkal, kiállítások szerencsejátékokkal, karácsonyi bazárok, egyéb rendezésekkel.

TIZENHAROM AJTATOSSÁG EGY TEMPLOMBAN EGY NAPON

A pezsgő hitéletről tanuskodnak a vasárnapok hajnalától késő délig zsúfolt templomok. Igen szeretik az ajtatosságot, amelyeket az esti órákban tartanak. Washingtonban van egy templom, ahol minden szerdán 13 ajtatosságot tartanak. Egyet rádióon is közvetítenek, a közvetítés díja önkéntes adományokból folyik be. A szentbeszédnek ott is kevesebb a közönsége. A beszédek állítólag nem va-

A szöszek is a gyűjtések szolgálatában áll

Gyakran a prédikációk refrénjei az, hogy a hívek adakozzanak, minél gyakrabban és minél többet. Az amerikai ezt természetesnek tartja, nem hördül fel, nem tiltakozik. Különben hogyan volna lehetséges, hogy egy washingtoni plébános a karácsonyi éjjel misén erről a témáról beszéljen és utána hatféle gyűjtést rendezzen. Ezek a gyűjtések a legkülönböztetebbek célokért és címen történnek: az iskoláért, a templomért, a papságért, temetőért. Van vasárnapi, ünnepnap, önkéntes, alkalmi gyűjtések. Nagy ünnepeken a newyorki katedrálisban 10-15 ezer dollár is befolyik. Kisebbségi összegeket kap az egyház számos elhalt hívo végrendeletéből. A gyűjtések eredményét, a bevételek és kiadások összegét, a szöszékről hirdetik ki. Ilyenformán mindenki betekintést nyerhet az egyházközség anyagi ügyeibe. Az amerikaiak bőkezűsége képes ezenkívül rendkívüli áldozathozatalra is. A világháború után nem sokallották adni az inségbe jutott Németország, Ausztria és Olaszország javára. Ma is a világ összes államai közül a nemzetközi segélyakciók a missziós célokra szánt összegek oroszán részét ők szolgáltatták.

HATALMAS KÖLCSÖNÖKET VESZNEK FEL EGYES EGYHÁZMEGYÉK

A múlt évtized kedvező konjunktúrájának a hatása alatt, de még inkább a bankok ajánlatára az

Ma már az lehet világhírű, ami rendkívüli

tulajdonságokkal bir. Ilyen rendkívüli tulajdonságokkal van a természetből megáldva az a három zseniális tudós által Amerikában felfedezett, csodás hatású gyógyóvény, amelynek kivonatából a „GASTRO-D.” készül.

Tudományos alapon bebizonyították, hogy a „GASTRO-D.” gyógyszerben olyan, eddig még ismeretlen gyógyanyagok vannak, amelyek a degenerálódásra hajlamos szervezetet annyira kedvezően befolyásolják, hogy az organizmus ismét teljesíteni képes a normális életműködést. Ez a magyarázata annak, hogy a „GASTRO-D.” kezeléssel olyan nagyszámú krónikus (15-20 év óta szenvedő) gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbeteg tökéletesen meggyógyult. Számítalan hálálkodó, köszönőlevél érkezik be naponta a meggyógyult betegektől.

„GASTRO-D.” kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

lami magasszínvonalúak, inkább katechetizáló, oktató jelleggel bírnak. Newyorkban akadnak olyan plébániatemplomok is, ahol sohasem mondanak szentbeszédet, sem nagymisét.

AZ AMERIKAI NEMES CÉLOKRA IS KÖLTI A PÉNZÉT

Az amerikai, akit szeretünk önző, földbetemetkező, anyagi embernek nézni, aki csak Mammont és Merkurt bálványozza, távolról sem elfásult a szellemi javakkal szemben. Az amerikai nemcsak a pénzszerzés tehetsége rejlik, hanem a pénznek nemes célokra való fordításának képessége is. Verejtékesen megkeresett dollárjait kész olyasmire is áldozni, ami nem jelent „kézzelfogható” nyereséget. Az erre vonatkozó adatok valósággal elképesztők. Az egyház, amely az államtól nem kap semmiféle támogatást, erősen rá van utalva a hívek nagylelkű áldozathozatalaira. Ezért az anyaszentegyház ismert parancsolatain kívül itt még a következőt teszik hozzá: „Megemlékezzél arról, hogy egyházad és lelkipásztoraid fentartásához hozzájárulj.”

A GYŰJTŐGETŐ APÁCAK

Az amerikai lelkipásztorokodásban az anyagiak szükségességét unos-untalan hangoztatják. Rám ez igen kínos benyomást gyakorolt. Amikor a newyorki világkiállításra mentem, alig szálltam ki a magaslati vonatból, a kijárat közelében egy apácát pillantottam meg, amint a legnagyobb forgalom közepén állt, arca a feszélyezettségtől bíborszínűre gyűlt, kezében szánalmasan tartotta a gyűjtésre szánt tarsolyt. Alig mentem 20-30 lépést, egy másikra bukkantam. Amikor Detroitban jártam, kezembe került a magyar plébánia hetilapja. Ebben a következő felszólítás ragadta meg a figyelmemet: „A perselyen kívül kérjük még a havidíjat is a hónap utolsó vasárnapján, még pedig a családoktól 1 dollár havidíjat, a magánosoktól és a kereső családtagoktól (21 éven felül!) pedig 50 cent hitközségi tagdíjat. Ha ezt betartjuk, akkor a hitközségünk nem fogja megérezni, hogy eltöröltük az egyházközségi bazárokat, piknikeket, a sorsolási könyvecskéket, a gyakori templomi második perselyezéseket, a szén és gyertyakollektákat.”

amerikai egyházmegyék hatalmas kölcsönöket vettek fel. Ezeket nagyjából építkezésekre fektették. Amíg a jólét derült egébkül nem csapott le a világválság villáma, addig az adósságok törlesztése minden zökkenő nélkül ment. Utána azonban sok egyházi intézmény igen kényes helyzetbe sodródott. Mialatt mindenki már a krízis súlyos roppantásai alatt valamilyen kiegyezést harcolt ki magának, — ha ugyan előzőleg teljesen tönkre nem ment, — az egyház presztizs okokból megmaradt a régi terhek vállalása mellett. Ez bizony igen sulyos áldozatokat jelent. A jövő azonban mégsem aggasztja őket túlságosan. Ha adósságaikat igen lassan és apró összegekkel törlesztik is, a bankok ezért hálásak, mert a többi adósaiktól még ennyit, vagy semmit sem kapnak. Nem indiszkréción az, ha megemlíttük a philadelphiai egyházmegye esetét. Ott a virágzó konjunktúra idején 18 millió dollár kölcsönből egy hatalmas szemináriumot emeltek. Pazar berendezése miatt inkább luxushotelnek nézné az ember, mint papnevelőnek. El tudjuk képzelni, hogy milyen fejtörést okoz a plébánosoknak a központból küldött csekk, amely kötelezővé teszi egyházközségének a lehető legnagyobb áldozatu hozzájárulását. Newyorkban meg szintén több panaszt hallottam az ottani magyar egyházközség sulyos anyagi nehé-

ségeiről. Hatszázezer dollár adósságuk van. A szegény franciskánusok mindent elkövetnek, hogy legalább a kamatokat törleszthessék.

SOK A KÖZÖMBÖS ÉS ELLENSÉGES ÉRZÜLETŰ EMBER IS

A protestáns felekezetek közül a legnagyobb lélekszámmal bír a tízmilliós metodista egyház. A katolikusok több mint húsz milliót tesznek. Van 2400 középiskolájuk 240 ezer növendékkel. 160 felsőbb intézményüket és egyetemüket meg százezer hallgató látogatja. Legnagyobb intézetük, a washingtoni katolikus egyetem nemrég ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát. Meg kell jegyeznünk, hogy a vallásilag öntudatos mellett rengeteg a közömbös és tekintélyes az ellenséges érzületű. A közömbösök egyes becslések szerint legalább a lakosság felét teszik ki.

A vallásosság még mély meggyőződésükénél is sokszor inkább, csak külsőségekben merül ki. A nép itt az ereklyéknek, kegytárgyaknak talán túl nagy fontosságot, csodatevő erőt tulajdonít. Emel-

lett jóindulatúan naív, a vallási kérdésekbe még a vallástól távol álló sem viszi bele a kritikát.

NAGY AZ ISTENTELENEK TABORA

Egy másik dolog, ami itt feltűnik, az az ifjúság vallási kérdésekben való tájékozatlansága. Egy körkérdésből, amelyet 55 ezer iskolásgyereknek adtak fel, kitudódott, hogy 16 ezer sohasem halott a tízparancsolatról. Egy pedagógus állítása szerint Amerika 49 millió fiatalja közül több mint 25 százaléka sohasem járt templomba. Egy ujság szerint Csikágóban állítólag 155 ezer ember mindennapi életét jószok, spiritiszta médiumok, gondolatolvasók és egyéb babonafőnökök utasításai szerint rendezik be. Naponta 20 ezer dollárt is megkeresnek a hiszékenységi vámszedői. De az istentelenek sem ülnek ölbe tett kezekkel. Szervezetük tavalyelőtt 73 millió ujságot és 23 millió brosurát osztott ki díjtalanul. „Az istentelenség előmozdításának szövetsége” pedig egyetlen államban két millió, a csikágói és szanfranciskói kommunisták meg nemrég 10 millió dollárt gyűjtöttek össze önkéntes adományokból.

AMIKOR A VÖRÖSKERESZTET EL KELLETT TÁVOLITANI

A pályaudvaron egy kórházvonat éppen indulóban van Dél felé. De a vonat majdnem teljesen üres. Viszont itt láthatom a „nagykulturájú” 20. század egy ilyen jellegzetes tünetét. Katonák másznak fel a vagonokra és mindennél eltávolítják a vöröskeresztet jelét, főleg a kocsik tetejéről. Azt már hallottuk, hogy a vöröskeresztet néha arra is használták volna, hogy katonai célpontokról ezzel tereljük el az ellenség figyelmét. De ami itt történik, az valóban egyedülálló a króniában: a finneknek el kell tüntetniük a vöröskeresztet a kórházakról és a kórházvonatokról, mert az orosz pilóták előszeretettel intézik légítámadásaikat éppen a vöröskeresztes vonatok ellen. Csak az ablaktáblákon maradnak igen kicsiny, odaragasztott vöröskeresztek, hogy a pályaudvarok személyzete mégis tudja, milyen vonat futott be éppen.

A fau iskoláját szintén katonai kórházzá alakították át. A tűzvonalból a sőbesülteket először ide hozzák gépkocsikon és innen viszik őket tovább Dél felé vonaton. Hosszabb kezelésre itt mindössze a könnyebb esetek maradnak. Itt látok először fagyásokat a finn katonákon. Salla klímája egyike a legzordabbaknak egész Finnországban. Egy katonarvos vezet körül bennünket a kórház szobáiban. Kigyót visel a paroliján, ezzel jelzik itt a katonai orvosokat.

Magyar ujságíró riportja a finn tűzvonal életéről

Tapasztalatok a legészakibb fronton, a lappok földjén, 40 fokos hidegben. — Szükszavú egyszerű földművesek állítják meg az orosz rohamokat. Az oroszok a halottakról huzzák le a ruhát, mert nincsen elég meleg öltözékük

Finn északi front, február. Végre megkaptam az engedélyt, hogy kimehessek az északi front tűzvonalába. Odahaza talán nem is gondolják az emberek, hogy Lappföldön, középeurópai szemmel nézve, milyen óriásiak a távolságok. Az északi finn hadsereg főhadiszállásától még nagyon hosszú és kemény út vezet a valódi csataterig. Autobuszon indulunk: ez hasonló a társas gépkocsikhoz, amelyek még nyáron turistákat szállítottak Petsamo felé, hogy gyönyörködjenek az északi fény csodáiban. De most már az autobusz vidám, vörös színe elti: egyenletesen fehérre mázolták és így ez is beleolvad a környező fehérségbe. Tízennégyen vagyunk, első csoportja azoknak az ujságíróknak, akiknek megengedték ennek a frontszakasznak megtekintését. Amerikaiak, angolok, dán és svéd ujságírók, magyar én magam vagyok köztük.

Az autobusz először a lappföldi vasút végállomásáig visz bennünket. Ez a kis falu vagy 25 kilométerrel fekszik a sarkkörnél északabbra. Ragyogóan tiszta és rendes hely kicsiny faházacskáival, mint ahogy ragyogóan tiszta minden finn falu. Itt is a kedves „Lották” fogadnak, akik egy nagyobb faépületben főznek a katonáknak. Meleg kávét kapunk, vaját és zabpehelyest. Sok katona rajzik körülöttünk: éppen most érkeztek a frontról vagy várják, hogy oda induljanak. Legérdekesebb személyiség közöttük Valkapää hadnagy. Ő a vezetője az egyik kisérlet-órjáratnak a sallai vonalon. Épp most érkezett vissza onnan. Legmerészebb kalandja az volt, amikor egyedül megtámadott egy orosz katonai autót, lelőtte egymaga a bennülő három katonatisztet és még ahhoz is volt ideje, hogy felkapja a tiszték táskáját, amelyben igen fontos iratokat találtak. Ezekből az iratokból tudták meg később a finn vezérkarnál, hogy a lelőtt tiszték egyike orosz tüzérségi tábornok volt.

SI-OKTATÁS A HARC HEVÉBEN

Elég időnk jut arra, hogy a katonákkal beszéljünk. En egy fiatal őrmestert szemeltem ki: egy közeli faluból érkezett. Mindenkinek van itt valamilyen emléke, amelyet a megölt orosz katonáktól vettek el. Az én barátságosan mosolygó fiatal őrmesteremnél egy orosz bajnott az emlék. Érdekes, hogy ez a finn katona sem panaszkodik a hidegre, de viszont saját szemével látott 300 orosz katonát holtra fagyva egy kicsiny erdőségben. Sebeket alig lehetett felfedezni ezeken a megfagyott oroszokon.

Az egyik tiszt az anyagraktárba vezetett bennünket, ahol az oroszoktól elvett hadianyag egy kis része volt felhalmozva. Száz és száz doboz, telve gépfegyver-töltényekkel, amelyeknek kalibere pontosan ugyanaz, mint a finn hadseregben használtaké. De még ha ezek a töltények nem is illenének a finn katonák gépfegyvereibe, ez sem volna baj, minthogy az egyik sarokban felfedezek tizenöt vadonatúj nehéz gépfegyvert, ez is orosz zsákmány. Csodálkozom azon, hogy miképpen használhatták ezeket a nehéz gépfegyvereket az itteni mély hóval borított erdőségekben; sulyos vaskerekeken forognak, ami

gyakorlatilag azt jelenti, hogy csak jólépitett uton mozdíthatók. Az anyagraktár közelében külön halomba rakva tartják az orosz katonák személyi holmiját. Itt látom az elsősegély-csomagocskákat szegényes összeállításban és nagyon piszkosan. Néhány könyvet is találok, a legtöbbnek szerzője Sztalin. Persze, a cirillbetűs szöveget nem tudom olvasni. Találok egy másik könyvet is, ami sielésre oktat. Ugyan itt sem értem a szöveget, de a képek önmagukért beszélnek: sielő figurák a legkülönbözőbb helyzetekben.

— A gyakorlatban — magyarázza nekünk a doktor — a fagyási eseteknek három fokozatát ismerjük. A legkönnyebbeket egyszerű hóbedörzsöléssel tudjuk gyógyítani. A másodfokú fagyást kompresszoros eljárással kezeljük, mindaddig, amíg a beteg állapotában javulás nem áll be, de ha ez elmarad, akkor kénytelenek vagyunk amputálni, amint hogy mindig erre szorulunk a harmadfokú eseteknél, amelyeknél a végtagok már igen gyakran elfeketednek.

Csodálkozom, hogy milyen pompásan viselkednek ezek a katonák itt, a kicsiny kórházban: egyetlen hangos szót nem hallok. Még az a fiatal finn fiú is csöndes, aki fejlődéssel fekszik itt, félig eszméletlenül. A tiszték szobájában szintén két egész fiatal katonára akadok egy idősebb tiszt társaságában, aki a magánéletben kiscsaj. Sok érdekes tapasztalatát mondja el nekem, így azt, hogy az oroszok itt az északi fronton mindig levették — ha idejük van hozzá — a halott katonákat, mert így akarnak elég meleg ruházathoz jutni. Ennél cifrábbat is láttak azonban, amikor az oroszok egyszer egy finn katonát foglyul ejtettek, levették tőle minden ruházatát elvették és minthogy ilyen állapotban mégsem vihették foglyultáborba, megengedték neki, hogy visszazaladjon a finn vonalakra. A katona teljesen meztelenül jutott vissza csapatához, 40 fokos hidegben és ennek ellenére életben maradt, sőt már ismét részt vesz a harcokban.

Utunkat úgy rendezték, hogy estére érkezünk az első vonalba, mert napközben gyakran élénk tűzharc folyik a frontnak ezen a szakaszán. Félőrai kocsizás után érkezünk a „senki földjére”, ami ugyan már nem egészen szabatos kifejezés, minthogy ez a terület ismét a finneké és csak a háború első fázisában volt kiürítve,

Az edzettség csodája

amikor az oroszok Kemijärvit fenyegették. De ez még decemberben volt: az orosz csapatokat azóta nagyon erősen visszaszorították innét, a polgári lakosság azonban mégsem kapott még engedélyt arra, hogy visszatérhessen lakóhelyére. A „senki földjén” valóban lelket sem látunk, még egy szál katonát sem. A faházak üresen állnak és várják gazdáikat.

Rövid időre pihenünk Pelkoseniemi nevű falucskában, ahol múlt év december 18-án az orosz előnyomulást megállították. Néhány órai harc visszafordította itt az oroszokat, akik azóta ismét saját határaik felé vonulnak. Még ettől a falutól is igen messze van a mostani harc-tér első vonala. Ebből is látható, hogy milyen kitünő munkát végeztek a finn csapatok.

Az autobusz „végállomása” egy kicsiny folyó jegén van. Nem is hinném különben, hogy folyó — oly vastagon tartja a jégpáncél, — ha nem figyelmeztetnének erre külön. Itt már veszélyzónában vagyunk és innen már csak egyenként juthatunk tovább. Az itt harcoló finn csapatok parancsnoka, egy kapitány, rendesen épített faházban lakik, amelyet az oroszok valahogy elfelejtettek felgyújtani. A katonákat tágas, jól fűtött sátrakban találom. A parancsnok házáat kitünően álcázták repülőgéptámadás ellen. Tíz-tizenkét méter magas fenyőfákat vágtak ki és ezek támasztják minden oldalról a ház falát. A szoba, ahová belépünk, zsufolva van tisztékkel, a legtöbb igen fiatal közülök, de feltűnik, hogy hányan beszélnek pompás kiejtéssel és könnyedén angolul. Fényezésnek nem látom jelét, de a tiszték derűsek és hosszú szakálluk ellenére is igen tiszta és ápoltságosnak tesznek. Ez természetes. Mert még itt, a tűzvonal körzetében is megtalálhatjuk a finn fürdőt, a saunát, amítől mindig új erőre kap a fáradt katona.

CAPITOL MA A POLLO

A PÁRISI HÁZ

Elsőrendű francia film. — A főszerepekben:
ERICH v. STROHEIM
ELVIRA POPESCU GABY MORLAY

TENGERI SASOK

Látványos tengerész- és repülőfilm-sláger,
a főszerepekben
George Brent és Olivia de Havilland

Rénszarvas-kocsonya

Különleges vacsorával várnak. Egy lappföldi öregember, aki a házimunkát végzi, nagy-szerű fogást készít kocsonyázott rénszarvas-husból. Vajjal, kenyérral és sajttal izesítve, őszintén mondhatom, hogy pompás volt. Persze, irtózatosságnak kávéit iszunk mindannyian. A kép és a hangulat határozottan kedélyes, annak ellenére, hogy a fal mellett különböző kézigránátok és önműködő puspák sorakoznak. Az egyik tiszt az ágy alól, amelyen én ülök, hatalmas kézigránátot húz elő és nevet a meglepetésemre. Ezeket a külön méretű kézigránátokat a kísértet-örjáratok használják az orosz tankok ellen.

Ezek a fiatal emberek itt körülöttem egyáltalában nem is büszkék pompás teljesítményeikre. Szomszédom egy különösen szelídarcú fiatalemberre mutat, aki egyik éjszaka örjáratával 100 kilométeres utat tett meg sítalpakon, rendszerint azonban csak 40-50 kilométert sielnek az örjáratok egy éjszaka. Minden tisztnek és altisztnek speciális irányítói van az éjszakai sieléshez. Ezt a csuklóján viseli, mint mi a karórát.

Élvezet ezekkel a fiatalokkal beszélgetni. Közülük a legtöbben nem hivatásos tiszt. Igen nagy előzékenységgel igyekeznek minden kérdésre választ adni, ha nincsen sztratégiai fontossága. Az oroszok, úgy mondják, igen erősen használják tüzéségüket és lőfegyvereiket, de a sűrű erdőben ez hiábavaló és kárba-vesztett fáradság. Elmondják még a finn tiszt, hogy mindennap látnak ellenséges repülőgépet, de az álcázás eddig olyan eredményes volt, hogy egyetlen pilóta sem fedezte fel őket. Karácsony éjjelén egyébként a frontnak ezen a részén 42 Celsius volt a hideg. Szilveszter estéjén pedig a hőmérő 40 Celsiusot mutatott fagy-pont alatt. Az örjáratok azonban ekkor is éppen úgy utnak indultak, mint más éjszakákon.

A parancsnok igen kedves hozzánk és felajánlja, hogy saját veszélyünkre szánkókon kimehetünk a külső vonalakhoz. Ez ugyan nem volt műsorszám, de mindenki örült, hogy ezt is megnézhetjük. Néhány perc alatt kész a társaság. Evezős csónakokhoz hasonló szánok állnak meg a ház előtt, vidáman toporzókoló lovakkal. Káprázatosan szép, holdfényes arktikus éjszaka van; borzalmasan hideg, de izgalomunkban ezt észre sem vesszük. A szélső finn őrszemek hét kilométernyire állnak innen, de néha előfordul, hogy orosz örjáratok a szélső vonalon belül kerülnek. Két tiszt lóhátra száll és meglepődve látjuk, hogy milyen gyorsan ügetnek a mély hóban. Egy teljesen fehérbe öltözött „kísértet-örjárat” szintén velünk jön. Ez a legfantasztikusabb ut, amelyet valaha tettem. A hóborította fenyők holdszárában usznak és az egész északi látóhatárt elborítja az északi fény, minden képzelhető színben és formában. Előbb olyan, mint egy tejfehér kigyó, amely lassan kuszlik Dél felé, aztán hirtelenlül bíborpiros lesz és darabokra szakadozik, majd hatalmas legyező formáját veszi fel, százzsinű reszkető, csillagzó kis sugarakkal. Ez az arktikus fény minden pillanatban más. És jobban megbabonáz, mint a tenger.

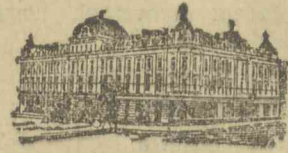
A HALLGATAG VITÉZSÉG NEPE

A szánon elhaladunk a felégetett kis falu előtt. Csak a kő tűzhelyek maradtak épen, kéményeikkel együtt és ezek úgy merednek az éjszakába, mint furesa obeliszkok. A házak farészei mind elégték és a friss hó betakarta az üszkös maradványokat.

Rövidesen elhagytuk szánjainkat, mert a külső őrszemek már csak gyalog közelíthetjük meg. Néha hallunk tüzelést, de az éjszaka általában nagyon csendes. A külső őrszem sátra el van bujtatva egy nagy fa lombjai alá. Belül ontja a meleget egy kis vaskályha. A kéményt szorosan a fatörzs mellett vezették, úgy, hogy a füst eltűnik az ágak között. A sátorban 30 ember számára van hely. Közülük többen természetesen mindig kinn vannak az

erdőben. Egyszerű, falusi embereket találunk itt, csupa jóindulatú, intelligens, tiszta arc. Szívvelyesen teséknek befelé, látszik, hogy szeretnének mindannyiunknak helyet szorítani. A társalgás viszont nem kenyerük. Mind hallgatnak. „Nem csoda — magyarázza egyik tiszt, — mert ezek az emberek a Hámme tartományból jöttek, messzi délkeletről és az ottaniak egyáltalában nem beszédesek.” A tiszt mondja el nekünk, milyen derekasan viselkedtek ezek a katonák. Négy napot utaztak, vonaton, autóbuzson és sítalpon, amíg végül a frontra értek, ahol azonnal közelharcba kerültek az ellenséggel. Ekkor még nem is volt kézigránátjuk, amivel a tankokkal szemben megállhattak volna, de így is megsemmisítettek két ellenséges századot, amelyet pedig tankok segítettek. A tiszt elbeszélését hallva, végre megszólal az egyik katonája és arról panaszkodik, hogy az oroszok a napi harcot mindig tizenegy órakor délelőtt kezdik, amikor a finnek éppen ebédelnek. Ez az egyetlen zokszava a háború ellen. Később azt fejtegeti, hogy az oroszok milyen rosszul használják síjüket.

Kint minden csendes. A parancsnok nem is báná, ha „bemutathatna” nekünk egy kis füzlit a

Csak a
**GRAND
HOTEL**

LAFAYETTE-ben lakjon Bucureștiqne
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

harcból, de orosz sehol sem látni. Reggel előtt pedig el kell hagynunk a frontot, mert ekkor kezdődik a tüzelés.

Visszafelé indulunk. Amikor a folyó jegén vesztglő gépkocsinkba szállunk, hogy elhagyjuk Lappföldnek ezt az Isten háta mögötti sarkát, úgy érezzük, mintha nagyon régi és szeretett barátainktól kellene búcsút vennünk. Egy pillanatra eszembe ötlök az az újságíró, aki lapjának ezt írta: „Ezen a területen vad törzsek úgy harcolnak, mint az indiánok.” Nos, attól félek, ez az újságíró akkor éppen az orosz oldalon állhatott.

Lovász Péter

Csodák és titkok az állatok világában

Érdekes tanulmányt írt „A természet” legutóbbi számában Soós Lajos természettudós. Az állatok beszédéről szól a cikk, amely felveti a kérdést, lehet-e egyáltalában állati nyelvről, állati beszédéről megemlékezni? Mindjárt megadja a feleletet is, amely szerint bár az állatok nagy többsége süketnéma, vannak közöttük jelentős számmal hallók és hangot adni tudók is.

Általánosan tudott dolog, hogy szinte valamennyi madár és emlős tud ilyen vagy olyan hangot adni. Egyesek hangkészlete már az avatatlanok előtt is feltűnően gazdag. A szerző fel-említi Grimaldi állattudósnak azt az állítását, amely szerint a macska szóképlete hatszáz szó. Ha ezt az állítást a szerző nem is fogadja el valószínűnek, kétségtelennek tartja, hogy közvetlen környezetünk állatai közül a kutyának és a macskának bámulatosan változatos hangkészlete van és pedig érzéseinek, indulatainak és egyéb élményeinek a kifejezésére.

Legyen az állati hang bármilyen visszatevő, sőt időtlen, nem cél nélkül hangzik el. Egyes állatok hangkifejezéseire más állatfajtákhoz tartozó egyedek is gyakran felfigyelnek, a hang szerint cselekszenek, tehát a hang jelentését megértik.

Hivatkozik a szerző Broca professzornak, az embertan egyik megalapítójának következő álláspontjára: „Miként állíthatná az ember, hogy csupán ő van birtokában a beszédképességnek és hogy az teljesen hiányozna az állatoknál. Vakoknak kellene lennünk, ha nem vennők észre, hogy az állatoknak vannak módsze-

reik, amelyek segítségével megértik gondolataikat.

Hogy csak egy példát említsünk, nem kétséges, hogy a hangyák bizonyos módon beczeni tudnak és meg tudják magukat értetni egymással. Ha az állatoknak nem volna magukhoz illő nyelvük, hogyan tudnák tanítani a kicsinyeiket? A fiatal fülemüle szüleinek oktatása szerint tökéletesíti csodálatos énekes tehetségét. Ugyanezt a tényt bizonyítja, hogy a kalitkában született vagy nevelt fülemüle nagyon elmarad énektudományban a szabadon élők mögött. Száz és száz bizonyíték szól amellett, hogy az állatoknak az egymás között való érintkezésben sajátos nyelvük van, amelyet mi éppen oly kevéssé értünk meg, mint ők a mieinket.

Egy érdekes cikk szerzője a továbbiakban megjegyzi, hogy a beszéd fogalmát az állatokkal való vonatkozásban másképpen kell értelmezni és gondolni kell arra is, hogy beszélni nemcsak hanggal lehet, de van egy hangtalan nyelv is, amely azonban mégis csak nyelv és amellyel szintén meg tudjuk értetni egyes gondolatainkat, sőt ki tudjuk fejezni sokféle érzelmünket is.

Ennek a nyelvnek alkotó eleme a mozdulat, az arckifejezés, tehát olyan jelek, amelyeket nem a füllünkkel, hanem a szemünkkel értünk meg. Ennek a beszélgetésnek tökéletesített alakja a siketnémák jelbeszéde. Az állatok nyelve ilyen jelbeszéd, akár hangok, akár különböző mozdulatok, vagy cselekvések formájában történik.

A kolozsvári mezőgazdasági főiskola az ősszel már Temesvárott működik

Serban alminiszter temesvári látogatása

Serban Mihai földművelésügyi alminiszter tegnap reggel kabinetfőnöke, Sebastian Gheorghe földművelésügyi vezérfelügyelő társaságában Temesvárra érkezett. A délelőtti folyamán meglátogatta Marta Alexandru dr. királyi helytartót és Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, majd elment a műegyetemre, ahol a tanári testülettel a kolozsvári mezőgazdasági főiskolának Temesvárra való végleges áthelyezéséről és a műegyetemben külön fakultásként való beolvastásáról tárgyalt. Megbeszélték az átköltöztetés részleteit is. A kivételre a nyár folyamán kerül a sor és a műegyetem mezőgazda-

sági fakultása már az ősszel megkezdí működését. Délben Serban alminiszter a helytartóságban résztvevő tiszteletére adott tizenhat terítékes ebédet. Az ebédet Marta Alexandru dr. királyi helytartó látta vendégül az alminisztert és kabinetfőnökét. Ott voltak még Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Popovici Virgil ezredes-prefektus és több előkelőség. A délutánt Serban alminiszter látogatásokkal töltötte, este pedig megjelent a műegyetemi hallgatók bálján. Serban Mihai alminiszter ma kabinetfőnökével együtt visszautazik a fővárosba.

Stavrache Cristina

énekművész nő hangversenye ma, febr. 11-én a Városi színházban este 9 órai kezdettel. Jegyek a színházi pénztárnál

A műsoron a legkiválóbb román és külföldi szerzők művei szerepelnek.

Gyászmise a Dómban XI. Pius pápa halálának első évfordulóján

XI. Pius pápa halálának első évfordulója alkalmából tegnap délelőtt tíz órakor ünnepélyes gyászmise volt a püspöki székesegyházban, amelyen a katolikus társadalom tagjai nagy számban jelentek meg. A gyászmisét Pacha Ágoston megyéspüspök mondotta fényes segédlettel. Az asszisztenciát képezték Korner József dr. püspöki vikárius, Blaskovics Béla dr. és Boros Béla dr. teológiai tanárok, Héber János püspöki titkár, Schmidt János hittanár, Hauptmann Nándor belvárosi káplán, Fischer István kispap. A templom hajójában díszes katafalk állott, amelyen égő gyertyák között a pápai tiara pihent. A zenés rekviem után a püspök a ravatal előtt imát mondott az elhalt pápa lelki üdvéért. A gyászmisén többek között ott vol-

BÉCSI TAVASZI MINTAVÁSÁR 1940.

Március 10-16. Műszaki vásár március 17-ig.

50% menetdíjkezdmény a német birodalmi vasutakon
50% visszatúzási kedvezmény a román állam vasutakon
Díjtalan német vizum. A díjtalan beutazási vizumra való igénylés 1940. február 20-ig bejelentendő.

Felvilágosítás és prospektusok a Bécsi Mintavásár bucarestii kirendeltségénél: Str. Caimatei 16. Telefon 5-25-33. és az ország összes utazási irodáiban

tak a káptalan tagjait, Munteanu Gheorghe görög katolikus püspöki vikárius, Rech K. Géza gyárvárosi apátplébános, Metzger Márton dr., józsefvárosi prépostplébános, Pater Crist István szalvatoriánus rendfőnök, a szeminárium papnövendékei, továbbá az egyes városrészek egyházközségeinek vezetőségi tagjai, az összes katolikus jellegű egyesületek, a Misszió tagjai és a hívek nagy számban.

tátongó szakadékaire mutat reá Szekfü Gyula. Megrázó intelem ez! S mennyire emlékeztet Széchenyi szavaira: „hogy újból elő kell vennünk a magyar parasztságot... s a parasztságban elrejtve élő ősi magyar jellemet”.

Jellemkép helyett, vagy ha úgy tetszik, mellett, útmutatást is kapunk. Határvonalat s irányt. Határvonalat, amelyen túl csak a fantázia és líra felelőtlensége, a sovínnyal elvakultsága kecsegtet földi mennyországgal. S irányítást: emberibb életforma, közösségi gondolkodásmód, több önisméret felé. „Amelyen belül lehetséges objektív módszerrel és eszközökkel megközelíteni, megismerni a magyarság lényegét”. (Szekfü Gyula.)

Valamikor a földalatti Róma — a Roma sotterranea, — a katakombák kövei akkor szóltak meg, amikor a tévedésnek hullámai a keresztény hagyományok elborításával fenyegettek. A katakombák késő feltárása számtalan problémára vetett fényt, világosságot. Nekünk is elő kell venni a mult szellemiségének ércé és köbe írt jellemvonásait és azok alapján megrajzolni a népi hivatást. A turáni romantika, keleti álomkergetés kényszarképzeteiből kivetkőzve a keresztény hagyományok megbecsülésében kell keresnünk népi életerőnk forrásait és európaiságunk gyökereit. „Ezer esztendő óta élő nép sohasem lehetett múltjában idegbeteg, — írja Szekfü Gyula, — különben nem érhetne volna meg az ezer esztendőt”.

A magyarság múltja bizonyíték reá: népi élet-halál harcát mindig egy tágasabb európai eszme pajzsa alatt, mint a keresztény kultúrától el nem szakítható, gyökerében keresztény kultúrájú nép harcolta meg s ennek az eszmének még egy Mohács árán sem lett árulójává.

Kulcsár Kálmán.

Egy arc — tizenhárom felvétel

Tizenkét magyar tudós, Szekfü Gyula vezetésével, több mint félezeroldalas, vastkos kötetben nyilatkozott a magyar hivatástudatról: Mi a magyar? (Magyar Szemle Társaság kiadása.)

Mi a rendeltetése, értelme és értéke a magyarságnak a körülötte dagadó germán és szláv tenger árjában? Van-e múltjában s jelenében annyi erkölcsi lököerő, amely nehéz sorsában a kibontakozáshoz segíthet? És mi a sajátosan magyar jelleg élettani, történelmi, művészeti, társadalmi, politikai, földrajzi és nemzetközi vonatkozásban?

Bámmennyire is összekúszált napjaink történet-folyamata s bármennyire másfelé irányítják az események a figyelő tekintetet, — a magyar közönség nem fog elmenni szó nélkül e könyv mellett. Nem megy el szó nélkül, mert nem lehet. Annaira nekünk és annyira értünk beszél. Lesz, aki úgy véli, a sok vitából leszűrt anyagot kapja itt dióhéjban, — lesznek viszont, akik a hozzászólások és helyeslések vagy ellentmondások zuhatagát várják e műtől. — Egy azonban bizonyos. Hogy mi a magyar hivatás, — ez a kérdés ott ég minden eleven magyar lelkiismeretben és vele párhuzamos a vágy: minél tisztább, emberibb, átfogóbb megszövegezését találni a magyarságnak, mely föléli minden tiszta értékét, tudatosítja jogait, megmutatja az irányt is, mit kell adnia s nem rekeszti ki azt, ami hivatásának betöltésében erőt jelent.

A magyar önismeret útján határjelző ez a mostani kiállítás. És érdemes megjegyezni a neveket: Ravasz László, Babits Mihály, Eckhardt Sándor, Keresztury Dezső, Bartucz Lajos, Zsirai Miklós, Zolnai Béla, Farkas Gyula, Kerecsényi Dezső, Viski Károly, Kodály Zoltán és Gerevich Tibor. A nemes vállalkozást fényjelző Szekfü Gyulával egyetemben arra igyekezzenek választ adni:

„... a kor egy adott pontján egy magyar ember minek tartja a magyarságot?” (Ravasz László.)

Tizenhárom elme kutató fénycsóvjára szaguldja be a mult és jelen magyar horizontját. Tizenhárom röntgen-felvétel derít fényt a nemzeti lét vagy nemlét bonyolult titkaira. Tizenhárom gondolatot érlelő agy és igazságkereső lélek tuományos lelkiismerete elemeli egyazon nemzettestnek különböző életjelenségeit.

S az eredmény?

A kérdésre adott válasz?

Bizony érdekes és megszívlelendő. Formula nem szorítható, annyira sokrétű és annyira élő. Annyira tényleg hús és vér. De egyes részleteiben megöbentően igaz. Nem fedik egymást egészen, mint két egybevágásra szabott papírlap, de az élet eseményeivel is csak így vagyunk. Eppen az ilyen hadrahívó időkben. Szélsőséges borulátás váltakozik az indokolatlannak tetsző derülátással. A szándék azonban mindenkiben őszinte...

Fényt deríteni a titkokra!

Elébe nézni a jövőnek.

Az első nagy igazság, amit a „tizenhárom” egybehangzóan megállapítanak: a népi lélek maga a teljesség s ha ezt a teljességet hiánytalanul megjeleníti és elemeli az író, abban megtalálja mindazt, ami a népi hivatással összefügg. A mélységeket és az emelkedéseket. A fényt s az árnyékot. Hol a dermedtséget, hol a tavaszi életet, hol a közöny és tespedtség hűvös lehellejét, hol a márciusi lelkesedést és széchenyiistváni bölcs alkotószellemet.

Korszellem és korszelmék csak mint kulcszák húzódnak meg a magyar lélek nagy jelenéseinél. Most éppen a vérmítosz ostrománál

tartunk. Szélsőségeivel, kizárólagosságával, a magyar lelkiiségtől teljesen idegen pogányságával: új Moháccsal fenyeget. A magyar lelket azonban ez nem gyűrheti le. Hogy is mondják a „tizenhárom”? Amikor erényeinkről esik szó, megemlítik, hogy a magyarban van alkalmazkodási készség, józan, reális látás, amely óvakodik a dolgok túlbecsülésétől, szemlélődő nyugalom, paraszti flegma és rendíthetetlen hit az igazában. Az antropológiai valóságból kiindulva, — hogy kevert nép vagyunk, mint Európának minden népe, — nem is szűrhet le más következtetést és tanulságot, mint e kötetben közölt tanulmányában Keresztury Dezső tette:

„Magyarnak lenni elsősorban szellemi magatartás s nem vérségi elrendelés kérdése. Ha tehát van magyar faji gondolat, — aminthogy van, — annak igazi meghatározója nem a vérséjtek mítosza, hanem történelmünk szelleme, egyéniségünk parancsa”.

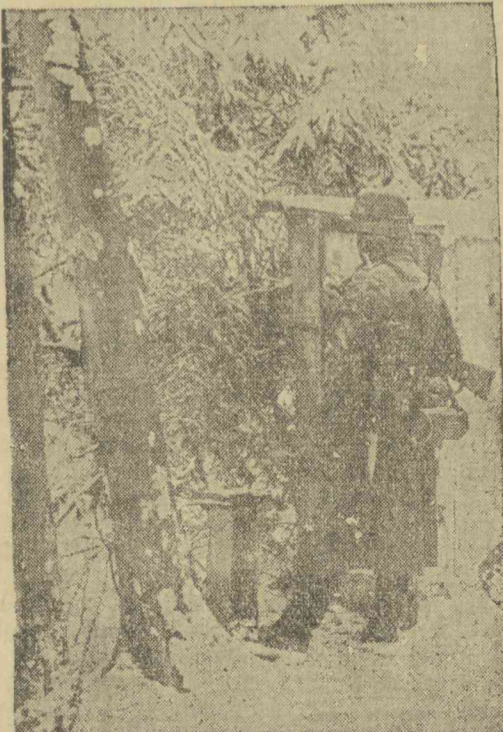
Ez a kötet második megkapó igazsága.

A harmadik pedig: a megújulás sürgetése a népi kultúra erősítése révén. A népi közösség

Furcsa terv a halottak aranyfogainak felhasználására

Az állami aranytartalék növelése aranyplombákkal és fogakkal

A háború kitörésével előállott világgazdasági helyzetben minden ország igyekszik a legnagyobb erőfeszítés kifejtésére. Németországban orvosi körök a háború kitörése óta napirenden tartják azt a kérdést, hogyan lehetne az aranytartalékot a halottak szájából kiszedett aranyfogakkal is gyarapítani. A német fogorvosok lapjában, a Zahnärztliche Rundschau-ban dr. Viktor Scholtz boroszlói orvos a kérdés minden részletét megvilágító tanulmányt közöl, amelyben alapos jogász és orvosi fejtegetések után a gyakorlati megoldás módját keresi.

Német előőrs a nyugati fronton

Megállapítja a cikkíró, hogy a holttest nem válik a hozzátartozók tulajdonává, tehát nem lenne különösebb akadálya egy olyan rendelkezésnek, amelylyel az állam igényt támasztana arra, hogy minden hulla szájából kiszedhesse az aranyfogakat. Egy ilyen intézkedésnek inkább kegyeleti akadályai vannak. Az államnak azonban a háborús viszonyok között szüksége van az aranyra, ezért más megoldást kell keresni. A legegyszerűbb mód az lenne, ha a holttest elégetése után a hamuból kotornák elő az aranyfogakat. Ennek akadálya, hogy a halottégetéshez használt 200—1200 fokos hőség az aranyt is megolvastja. Nem kétséges, hogy ki lehetne dolgozni egy olyan technikai eljárást, amelynek alkalmazása mellett az aranyat ki lehetne vonni a hamuból. Azonban ennek a megoldásnak sincs sok gyakorlati értéke, mert hiszen a halottégetések száma csak kis töredékét képezi a földre való temetkezésnek.

A különböző erkölcsi és kegyeleti akadályok miatt jelenleg az egyetlen megoldásnak az látszik, hogy a temetők igazgatósága nyilvántartást vezetne azokról a sírokról, amelyekben aranyfogu holttest fekszik. Ebben az esetben a temető megszüntekor ki lehetne földelni a megjelölt sírokat és ily módon lehetne hozzájutni az aranyfogakhoz. Ez azonban rendkívül hosszú várakozási időt jelentene, ami megint csak gyakorlatilag meghiusítaná a kiűzött célt.

Dr. Scholtz végeredményként azt állapítja meg, hogy miután általános törvényes rendelkezésre nincs mód, igénybe lehetne venni a halottégetőkben, valamint a felhagyott és megszüntetett régi temetőkhöz talált aranyfogakat. Az ellen ugyanis, hogy a halottégető hamujából kiszedjék az aranyat, a hozzátartozók nem emelhetnek kifogást, hiszen a holttest hamvát megkapják s az arany attól kegyeltsértés nélkül elkülöníthető. A kiűzött régi temetőkhöz fekvő halottak kiföldelését pedig akadálytalanul végre lehet hajtani, hiszen 20—30 év után a hozzátartozók már csak ritkábban jelentkeznek.

Perlodont

FEHÉRITI A FOGAKAT ÉS ILLATOSITJA A SZAJÁT

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

18—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Szomorú áhitat

Várady István verse

Uram, nem hiszem, hogy így akartad,
mikor nekem a szívet adtad,
hogy mindig remegjen, féljen és várjon,
mikép a vad, kit sorsa kerget
és nyugalomra sosem lelhet,
hogy békét, megértést sohasem találjon.

Nem hiszem, hogy így akartad,
bár a jót, rosszat egyaránt osztod,
de mégis — mivel érdemelte ki
meghajszolt szívem ezt a sorsot,
hiszen úgy szeretne egyszerűen élni,
keresni, találni sok-sok társat,
kikkel gyönyörű beteljesülésben
egy kis boldogságot találhat.

Uram, hidd el, szerény nagyon
és igénytelen egyszerű a szívem,
mégis kell, hogy annyit találjon,
amennyire építhetem a hitem.

Kell, hogy forrása legyen a jónak,
amit szomjazok, kívánok folyton
és végzetem lesz előbb, vagy utóbb,
ha ezt a szomjat el nem oltom.

Uram, ha büntetés sújtja a szívem,
hogy ennyi kín és gyötörődés éri,
mégis kérdezőn fordul most Feléd
és a sok bántalmat számonkéri.
Számonkéri és én is kérem,
hogy mond ki ellenem nyíltan a vádat,
mert így az élet örömet nem nyújt
és vele Téged visszakinállak.

Sí-felszerelések

cipők és az összes téliportecikkek új
modellekben!

KECSKEMÉTI
TEMESVÁR, I.

— **IDŐJÁRÁS.** Borus égbolt és az ország legnagyobb részében esőzések várhatók. Sok helyen hó is lehetséges. A hőmérséklet országszerte csökken.

— **NEGYED MILLIÓ HAMIS DOLLÁRT TALÁLTAK.** Ottavából jelentik: (Rador.) A torontói rendőrség leleplezett egy szervezetet, amely kanadai dollárt hamisított igen nagy mértékben. Az egyik letartóztatottnál 250 ezer hamis dollárt találtak.

— **Légiposta Belgrád és Moszkva között.** Belgrádból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint légiposta szolgálatot szerveztek Belgrád és Moszkva között. A postaszállományok Berlinen keresztül érkeznek rendeltetési helyükre.

— **Az angol-francia-holland gazdasági tárgyalások befejezési előtt.** Amszterdamból jelentik: A Telegraph című lap megerősíti, hogy az angol-holland tárgyalások befejezéséhez közelednek és az egyezmény aláírására néhány napon belül sor kerül. A lap szerint a francia-holland kereskedelmi tárgyalások is jó úton haladnak.

— **Kétszeresére emelkedett a német műgyapjú termelés.** Berlinből jelentik: A német műgyapjú termelés mennyisége ebben az esztendőben kétszerese lesz az elmúlt évi termelésnek. Az emelkedés jórészt annak tulajdonítható, hogy különleges gépeket készítettek, valamint új nyersanyagokat használtak fel a műgyapjú előállítására.

— **A baptista vallás elismerése.** Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial szombati száma közli a baptista hitfelekezet szervezeti szabályzatát.

— **A MFTR. új elnöke.** Budapestről jelentik: Winchler István a MFTR. nemrég elhunyt igazgatójának utódjául Wulf Olaf nyugalmazott folyamór vezérőrnagyot, a társulat eddigi alelnökét választották meg.

Dörzsölje be csúzos és köszvényes tagjait

DIANA

— val

— **Hétfőn kezdik a februári nyugberek kifizetését.** A Casa Muncihoz tartozó vasúti nyugberek februári illetményeiknek kifizetését holnap, hétfőn reggel nyolc órakor kezdik meg. A nyugberek kifizetése a józsefvárosi raktárfőnökségnél történik.

— **Elhunyt magánzó.** Noszák József magánzó nyolcvanhárom éves korában meghalt. Holttestét a belvárosi katolikus temető halottasházában ravatalozzák fel és onnan a belvárosi szerb temetőben temetik el ma, vasárnap délután három órakor. Halálát leánya Mária, férjezett Bércsi Béláné, veje Bérczi Béla és a Zsivanovits, valamint a Mischkofsky családok gyászolják.

— **Meglopták a józsefvárosi piacon.** Berger Etelka mehalai, Horatiu-ucca 10. szám alatti lakosnő feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a józsefvárosi piacon ruhája zsebéből kilopta pénztárcáját, amelyben négyszázötven lei volt. A lopással egy fiatalembert gyanúsítanak, akit előállítottak a rendőrségen.

— **Legszebb ruha a Magyar Bálon.** A temesvári Magyar Bálon a legszebb ruhák versenyében a harmadik díjat a 32. számmal Horváth Icu nyerte.

Nagyböjti ájtatosságok a katolikus templomokban

A nagyböjt ideje alatt a temesvári katolikus templomokban keresztúti ájtatosságok és böjti prédikációk lesznek, felváltva magyar és német nyelven. A püspöki székesegyházban minden vasárnap délután négy órakor német nyelven lesz prédikáció és utána keresztúti ájtatosság. A prédikációkat minden alkalommal Lammoth Gyula teológiai tanár mondja. A belvárosi plébániatemplomban minden vasárnap délután hat órakor magyar nyelvű prédikáció lesz, tartja Plesz József kanonok-plébános. A gyárvárosi plébániatemplomban minden vasárnap délután öt órakor német prédikáció lesz, ma Heintschel Ernő káplán tartja, utána délután hat órakor pedig magyar nyelvű prédikáció következik, ezt minden vasárnap Rech K. Géza apátplébános tartja. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban vasárnap délután félhat órakor keresztúti ájtatosság, félhat órakor német nyelvű prédikáció, ma tartja Pater Gotthardt, szentbeszéd után ájtatosság. Csütörtökön délután félhat órakor ájtatosság magyar prédikációval, tartja Pater Valentin. A józsefvárosi plébániatemplomban minden szerdán délután öt órakor német és minden pénteken délután négy órakor magyar prédikáció lesz. A káplánok felváltva mondják a böjti szentbeszédet. A mehalai plébániatemplomban minden vasárnap délután félhat órakor német prédikáció lesz.

— **Lehár Ferenc új dala.** Lehár Ferenc, a világhírű zeneszerző, gyönyörű új dalát egy pesti művésznőnek ajándékozta. Hogy miért, azt maga Lehár Ferenc írja meg a Színházi Magazin új számában. Ez a szám a farsang utolsó hetének rengeteg béli eseményéről, a Vitézi bálról és a többi bálokról is részletesen beszámol képekben és szövegben, valamint a három érdekes színházi premirről, a Bibó-, Vaszary- és Matolcsy premirről. A dívatrovat a párisi bemutatók első tavaszi híreit hozza. A tartalmas, szép számot külön gyermeklap, vicclap, rádió-, kotta- és kézmunkamelléklet egészíti ki.

— **Kolozsvári újságíró halála.** Kolozsvárott ötvennyolc esztendősen meghalt Halász József újságíró. Régebben a Keleti Újság munkatársa volt, az utóbbi években pedig a Jó Estét című napilapnál dolgozott. Kiváló tollú publicista volt, akinek mindig volt érdekes mondanivalója. Halálát gyászolja leánya, Halász Erzsébet, aki szintén tehetséges munkása az újságírásnak. Halász Józsefet, aki a Nemzetkisebbségi Újságírók Egyesületében is vezető szerepet töltött be, ma délelőtt temetik Kolozsvárott.

— **A gyermekbetegségek kezelésében a tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz, mint gyorsan, biztosan és rendkívül enyhén ható hashajtó gyakran igen fontos segédeszköz.** Kérdezze meg orvosát.

— **Közeli előléptetések a községi tisztviselői karban.** A királyi helytartóság előléptetési bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a Temes tartomány öt megyéjéből számos községi tisztviselőt terjesztettek fel előléptetésre. Az előléptetések Marta Alexandru dr. királyi helytartó jóváhagyása után emelkednek jogerőre.

— **A német munkafront vezetőjének ajándéka** Öfelsége részére. Öfelsége Carol király a „Munka és jókedv” kiállítás megtekintése alkalmával nagy érdeklődést tanúsított a német kiállítási csarnokban bemutatott villamosvonatberendezés modellje iránt, amelyet Ley dr., a németországi munkafront vezetője ajándékként az uralkodónak ajánlott fel. A német turisztikai hivatal, mint a német birodalmi vasutak központi szervezetének megbízottja, a napokban adta át Öfelségének ezt a modellt, amely a német vasutak legmodernebb vonatának pontos, kicsinyített mása.

— **Böjti úrvacsoraosztás a temesvári református templomban** február 18-án vasárnap lesz. Ezt megelőzőleg a hét minden napján délután hat órakor bűnbánati előkészítő istentisztelet lesz. Ezekre az istentiszteletekre és az úrvacsoraosztásra ezúton is felhívja az egyház vezetősége a hívek figyelmét.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Vasárnap, február 11-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:
Belvárosban az Alba Iuliu uccában levő Kun gyógyszer-tár.
Gyárvárosban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszer-tár.
Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.
Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.
Mehalában a Corvin gyógyszer-tár, Ujkisodán pedig Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, február 12-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:
Belvárosban a 10 Mai uccában levő Blumberg-gyógyszer-tár.
Gyárvárosban a Daclor úton levő dr. Kovács gyógyszer-tár.
Erzsébetvárosban a Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszer-tár.
Józsefvárosban a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszer-tár.
Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Mozi

MŰSOR:

Vasárnap és hétfő

APOLLÓ: Tengeri sasok (angol film)
CAPITOL: Párisi ház (francia film)
CORSO: Madelon lánya és A kínai negyed rejtelmei (angol film)
SCALA: Élő akarok (angol film.)

FEBRUÁR 12

Világnézeti előadás-sorozat megnyitása

ESTE 161 9 ÓRA

a IV. ker. kat. fiúiskolában

Pacha Agoston püspök: Megnyitó.
Fodor József népsz. főtitkár: A szén-
védés nagy kérdése.

(—) Jegyzői áthelyezések. A királyi helytartóság február 15-iki hatállyal Motiu Ioan jegyzőt Varjasról Kisszentmiklósról, Cristian Stefan dr. jegyzőt Kisszentmiklósról Világosra és Cocioba Iosif jegyzőt Világosról Varjasra helyezte át.

(—) Dr. Kakuk János szanatóriumi igazgató-főorvos ismét rendel.

(—) Vármegyei mérnökök kinevezése. Marta Alexandru dr. királyi helytartó Fecete Stefan mérnök bucurestii lakost Szörénymegye, Dubovan Partenie mérnök temesvári lakost Krassómege és Kitchel Péter mérnök, temesvári lakost Hunyadmege műszaki osztályához nevezte ki.

Teadélután a hadfelszerelési alap javára

Ma, vasárnap délután öt órakor a Tiszti Kaszinóban nagyszabású táncos teadélután lesz a hadseregfelszerelési alapja javára. A rendezőség élén Dragalina Cornélné tábornokné és Taranu Valy álnak, akik mindent elkövetnek a siker érdekében. A táncos teadélután védnökségét Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Dragalina Cornel tábornok vállalták el. A táncos teadélután iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A társadalom széles rétegei lelkesen fogadták a rendezőség felhívását és bizonyára nagy számban vesznek részt a teadélutánon, hogy hozzájárulásukkal a hazafias célnak szolgáljanak.

(—) Dr. Hirsch Sándor bőrgyógyász-urologus ismét rendel délelőtt 11—1 és délután 4—7 között. Rövidhullám és röntgen-besugárzások. Rranýér és táguat vizserek injekciós kezelése. I., Bul. Regele Ferdinand „Palace“-ház (bejárat Ady-uccában). Telefonszám: 24—26.

(—) Rónáci asszony súlyos balesete. Iancu Ecaterina, 66 éves rónáci asszony tegnap ablaktisztítás közben a földre zuhant és mindkét karját eltörte. A mentők kórházba szállították.

(—) Lugosi könyvkereskedő halála. Lugoson, 60 esztendőskorában meghalt Schlinger József könyvkereskedő és könyvkiadó, az Auspitz Adolf-cég tulajdonosa. Schlinger József fiatalon került a vállalat élére, amelyet a hozzátartozó nyomdaüzemmel együtt magas színvonalra fejlesztett. Halálát gyászolja özvegye, fia és unokája. Temetése ma megy végbe Lugoson.

(—) Heveny ólommérgezésnél a régóta kipróbált, gyors és biztos hatású, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali alkalmazása, mint hatásos ellenszer teljes mértékben beválik! Kérdezze meg orvosát.

(—) Halálozások. Meghaltak: Moldovan János hatvanegy éves állami nyugdíjas, Oncea Olimpiu kilenc hónapos, Kérges Mihály hatvanhét éves napszamos.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Markovics Antal vasesztergályos és Kardos Erzsébet, Rankó Pál vasesztergályos és Czank Erzsébet, Kiss János fűtő és Fivó Amália, Cinta Lazar munkás és Selegeanu Maria, Veszach István munkás és Thira Flóra, Hegyes István mészáros és Marian Maria, Schlehta Ferenc cipész és Lischka Erzsébet, Lorisz Péter szabó és Katona Margit, Simó Márton munkás és Simó Veronika, Heim János szabó és Lahm Margit, Rosu Vichentie cipész és Rachin Persida, Grünberg Illés magántisztviselő és Jeckel Adél, Boc Nichifor munkás és Sere Veselina, Adam Gheorghé kereskedő és Selegian Elena Livia, Megeorge Ernő Aladár magántisztviselő és Frank Pirozka, Barutiu Traian munkás és Babut Maria, Bolca Mitru munkás és Lupu Zamfira.

Külföldi lapok nagy elismeréssel írnak Románia határerődítményeiről

Gafencu külügyminiszter a minisztertanácson beszámolt a belgrádi tanácskozásról

Bucurestiből jelentik: Tegnap este 9 órakor minisztertanács volt Tatarescu miniszterelnök elnöklése mellett. Grigore Gafencu külügyminiszter részletes beszámolót tartott a belgrádi tanácskozásokról és közölte, hogy e renkívül súlyos időkben a Balkán szövetség tagállamaival elhatározták a legszorosabb együttműködést. Tatarescu miniszterelnök a kormány nevében elismerését fejezte ki az elért eredmény felett.

Londonból jelentik: Az angol nagylapok, és különösen a Daily Telegraph rendkívül figyelmet fordítanak a romániai határerődítményekre. A lapok különböző részleteket és számadatokat közölnek arról az anyagról, amit az erődítmény építésénél felhasználtak. A Daily Telegraph hozzáteszi, hogy míg a Maginot vonal jelszava: „Nem lehet át-

törni”, a romániai erődítmények jelszava: „Egy ténylegnyi földet sem.” (Rador.)

Brüsszelből jelentik: A belga lapok az Univer-sul közleménye alapján részletesen foglalkoznak a román védelmi rendszerrel. Hangsúlyozzák, hogy a határ mentén kiépített csatornába percekben belül gyújtó folyadékot lehet bevezetni és veszély esetén ez a csatornarendszer kitűnő szolgálatokat fog teljesíteni váratlan támadás alkalmával. A határmenti védőműveket óriási tankeelhárító akadályokkal is felszerelték.

Rómából jelentik: A Popolo di Roma és a Stampa első oldalon foglalkoznak a II. Carol királyról elnevezett erődvonallal és megállapítják, hogy ezekről az erődítményekről minden támadás visszapat-tan. (Rador.)

Elítélték a Balázsfalva melletti vasuti katasztrófa előidézőit

Kolozsvárról jelentik: Mint emlékeztetés, 1938 december 23-ára hajló éjszaka Balázsfalva közelében, Románcesztrófa törtség állomásán borzalmas vasuti katasztrófa történt. A Kolozsvárról Bucu-resti felé haladó gyorsvonat téves váltóállítást következtében egy személyvonatba rohant. A szerencsétlenség következtében hét utas meghalt és több, mint százán súlyosan megsebesültek. Az annakide-jén megindult vizsgálat során több letartóztatást

eszközöltek. A kolozsvári katonai törvényszék szombaton fejezte be az ügy főtárgyalását és a következő ítéleteket hozta: Catoiu Ioan forgalmi tisztviselőt és Buretea Ioan mozdonyvezetőt 3—3 évi börtönre, Danciu Rusalin váltókezelőt másfél évi börtönre, Plostinar Maris fűtőt négy havi elzárásra és Oagra Dumitru balázsfalvi forgalmi tisztviselőt 3 havi fogházbüntetésre ítélte. A többi vádlottakat felmentették.

— Az angol király és királyné egy szénzállító hajó fedélzetén. Londonból jelentik: György király és Erzsébet királyné tegnap délelőtt Cardiff városát látogatta meg. A látogatás során az uralkodópár egy szénzállító hajó fedélzetén a legénységgel barátságosan elbeszélgetett. György király ezután a hadfelszerelési üzemetek tekintette meg, majd pedig a légvédelmi szer-vezetek kereste fel. Délután Anglia legnagyobb pilótaképző iskolájában volt az uralkodó.

(—) Dr. Györbírő Dezső ügyvéd, néhai dr. Gyulay János ügyvéd irodájának gondnoka, irodáját Temesvár, I. Eugen de Savoya-ucca 4. szám alá helyezte át.

— Nehéz veszélyből menekült meg a Byrd-expedíció. Washingtonból jelentik: Byrd admiralis sarki expedíciója a déli mágneses sarok közelébe érkezett. Itt óriási viharba került az expedíció és csak nagy nehezen tudott megmenekülni. Ha semmi sem jön közbe, február 15-én Valparaisoba érkeznek.

Georgevici Lucian dr.

Resicán meghalt Georgevici Lucian dr. közjegyző, volt temesvári főpolgármester. Georgevici 1875-ben született Iktár községben és középiskolai tanulmányai elvégzése után a kolozsvári egyetem jogi karára iratkozott be. A jogtudományi doktorátus és az ügyvédi vizsga sikeres letétele után előbb bírósági joggyakornok volt, majd ügyvédi irodát nyitott. A világháborúban mint tartalékos tiszt vett részt és mint kapitány szerelt le. A háború után Temesvárott telepedett le és ügyvédi irodát nyitott. Hamarosan bekapcsolódott a politikába és tagja lett a liberális pártnak. 1922. augusztus 31-én Temesvár város főpolgármesterévé nevezték ki és ezt a tisztséget négy éven keresztül viselte. Másfélesztendővel később, 1927. szeptember végén ismét a város élére került és főpolgármester maradt 1929. január 12-ig. Egy ülészakon keresztül mint képviselő, tagja volt a parlamentnek is. A főpolgármesteri állástól való felmentése után ismét ügyvéd lett és pedig előbb Temesvárott, majd Rékásán. Három elszendő előtt Resicára nevezték ki közjegyzőnek.

Georgevici Lucian dr. csak rövid ideig volt ágyban fekvő beteg. Holttestét ma Temesvárra hozzák és itt fogják örök nyugalomra helyezni a város által adott dízsírnyelven. Özvegyén kívül széleskörű rokonság gyászolja. A városi tisztviselők testületileg vesznek részt a temetésen.

— Rövidesen megindul a Dunán a hajózási forgalom. Galatiból jelentik: Az esőzés és a hőmérséklet emelkedése következtében a Dunán olvadni kezdett a jég. Remélik, hogy rövidesen a normális hajózási forgalom ismét megindul.

(—) Jótékonycélú teadélután. Az erzsébetvárosi katolikus női misszió ma délután öt órakor a plébániateremben jótékonycélú teát rendez.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Szilávik Mátyás, Szabó György, Ceregutiu Elena Ana, Hozilkov Margit, Stancu Nicolae, Barac Nicolae, Grünberger Simon, Velicskó György, Wertberger Gizella.

(—) Orvosi hír. Dr. Szana András nőorvos visszatért és újból rendel. Röntgenológus, ultrarövid hullám. I., Lonovics-ucca 1. szám.

— Zár alá vették Alboteanu volt propagandaügyi igazgató vagyonát. Bucurestiből jelentik: Nica Aurel bírósági végrehajtó megkezdte Alboteanu Victor volt propagandaügyi minisztériumi igazgató ingó és ingatlan vagyonának zár alá vételét.

— Felfüggesztik a magyar vizumkorlátozást. Hónapok óta van életben az a magyar kormányrendelet, amely szerint izraelita vallású román állampolgárok csak belügyminiszteri engedély alapján kapnak beutazási vizumot. A magyar rádió tegnap közölte, hogy az április 22-én megkezdődő mintavásárra, a magyar kormány az utazási korlátozásokat fel fogja függeszteni.

— Elutazott Amerika vatikáni képviselője. Washingtonból jelentik: Myron Tylor, Roosevelt elnök vatikáni képviselője a Rex hajóval elutazott Olaszországba. Vele együtt utazott Summer Welles is, akinek kíséretében lesz a miniszterelnökség egyik képviselője is.

Szerkesztői üzenetek

Zsombolya 1890. A labdarugó szövetség szervezeti szabályzata csak román nyelven jelent meg és az 100 leírt a szövetségnek kapható. A labdarugás szabályait szintén a szövetség adta ki, de még régebben. Az időközben történt módosítások összefoglalva nem jelentek meg, mert azokat esetről-esetre a szövetség hivatalos lapjában közzélték. A játékszabályokat ugyancsak a szövetségnek kaphatják meg. A szövetség címe: Federatia Romana de Futbol Asociatie, Bucuresti, Str. Nicolae Golescu No. 1.

KIS MAGYAROKNAK

Osszeállítja: KULCSÁR KÁLMÁN

KISMAGYAROK ÚTJA:
HIT, SZERETET, MUNKA!

Csaba királyfi

Ha a fej meghal, utána vész a test is. Attila után széthullott roppant birodalma. A meghódított népek fellázadtak, a hún utódok egymás ellen fordították a fegyvert. Véres csatákban elhullottak Attila fiai. Csak egy maradt közülük életben, a legkisebb, legkedvesebb: Csaba vezér. Mikor a felszabadult rab népek megosztották Attila országát, Csaba vezér összegyűjtötte a megmaradt húnokat és azt mondta nekik:

— Messze, messze, ahol a nap támad, Szittyaország földjén élnek a mi jó rokonaink, magyar testvéreink. Ha akarjátok, elvezetlek oda, s együtt jövünk vissza, újra elfoglalni Attila apánk országát.

Föl is kerekedett erre a hún sereg, mindössze néhány ezer vitéz, asszonyostól, gyerekestől, de Erdély havas hegyeinél nem jutottak tovább. Ott a Réka-patak partján megállottak és Csaba megfelezte a hún csapatot.

— Egyik fele velem jön Szittyaországba, hírt vinni a testvéreknek; másik fele itt marad e magas bércek közt és visszavár bennünket.

Azokat, akik ott maradtak, megtanította kőből, fából házat építeni a sátor helyett.

És lett e nép neve székely. S hogy nagyobb kedvük legyen a sok ellenség közt itt maradni, megígérte nekik Csaba vezér, hogy hadával tüstént visszafordul segítségükre, ha azt üzenik, hogy bajban vannak.

— Üzenhettek tűzzel, vízzel, hírmondókat lehet a levegő, vagy akár maga földanyánk is.

Alig lovagoltak el Csabáék egynapi járóföldre, rettentő szél zúgatta körülöttük az erdőt, hozta az üzenetet a levegő:

— Vissza Csaba, vissza, bajban van a székely! Rögtön visszafordultak a húnok s mind levágták az ellenséget, amely megtámadta a székelyeket.

Aztán újra megindultak Szittyaország felé. El is mentek jó darabon: megáradt folyó állta útjukat. Víz hozta az üzenetet:

— Vissza Csaba, vissza, bajban van a székely! Harmadszorra már heted-hét országon túl jártak, mikor jeges fürgeteg zúdult rájuk, rettenetes ézengéssel, villámlással. Az égi tűz hozott üzenetet. Visszafordultak, megint megmentették székely véreiket az ellenségtől. Azután már akadály nélkül elérkeztek Szittyaországba.

A magyarok nagy szeretettel fogadták a hún testvéreket. Megosztották velük sátraikat, kenyereket, meghallgatták hírmondásukat. Attila örökéről és végre azt mondták nekik:

— Most még gyengék vagyunk arra, hogy átvegyünk akkora örökséget. Sokasodnunk kell még arra! Maradjatok nálunk addig, azután majd együtt induljunk!

Le is telepedtek Csabáék a magyarok közt. Szépen meg is öregedtek, szemüket is lehunyták örök álomra s a magyarok eltemették őket szép zöld halmok alá, lovastul, kardostul.

Ott aludtak aztán száz meg száz esztendőig háborítatlanul. Akkor megint ellenség fogta körül a székelyeket. Még nagyobb, még hatalmasabb, mint azelőtt. Egy álló hétig harcolt a székely, de hiába! Sok volt az ellenség!

Sötét éjszakán utolsó csatájukat vívták. Reszketett, dobogott lábuk alatt a föld a nagy viaskodásban s a székelyek öregjei sóhajtottak:

— Hej, Csaba apánk, most már te se segítsz meg bennünket!

Bizony most is megsegítette!

Székely lábak dobogása végigszalad heted-hét ország följén s megrezzentette a halott húnokat a zöld halmok alatt:

— Ébredj, Csaba, ébredj, bajban van a székely!

Abban a pillanatban Erdély ország felett nagy csörgés-csattogás támadt az égboltozaton. Zablacsörgött, kardcsattogott, Csaba vezér ragyogó lovasai tüntek föl az égen a csillagok között.

— Ne hagyj magad, székely! Itt vannak Csabáék! Égbeli halottak segítik az élőt! — Új erőre kaptak a székelyek.

Az ellenséget pedig megvette a rémület. Elhánnya fegyverét, futott esze nélkül, ki merre látott.

A székelyek megszabadultak, Csaba vitézei pedig visszatértek a zöld halmok alá azon az úton, amelyiken jöttek. Az a fényes, fehér út azonban, amit paripáik patkói tapostak, megmaradt az égen s ma is ott világít. A tejút az, melyet a székely ember ma is hadak-útjának hív. Megláthatjátok az égen minden este, ha fölnéztek rá. Jusson eszetekbe, hogy van nekünk segítőtársunk az égben is!

A székely

*Nincsen az Istennek külön népe ennél!
Koporsóimig bannám, ha székely nem lennék.
Amit édes apám hagyott vala nekem:
Legkedvesebb abból ez az örökségem.*

*Van gazdagabb népe elég a világnak,
Termetre is lehet talán áliásabb;
De becsületben és józan szorgalomban
E világon egy sem fényeskedik jobban.*

*Ha lemosolyog a tavaszi verőfény,
Szapora munkával szántogat szűk földjén;
Szereti határát s a határ is tiszta,
Piros szemű maggal szereti őt vissza.*

*Csekély otthonához, idegen föld kínese
Nem teszi hűtlenné, akárhogy is intse;
Legfölből kiröpül, mint a köpű méhe,
Hogy amit gyűjt, azzal ismét hazatérjen.*

*Ő és a szabadság, bár külön két néven
Egy és ugyanazon gondolat egészen.
Ha mezei munka és ottár nem volna:
Várhatná a világ, amíg meghajolna!*

*Kölcson eszet kérni sem jár a szomszédba,
Minden ő dolgait bölcsen veszi célba,
S bár csak a természet vén könyvéből tanul;
Ki nem fog rajta sok pápaszemes nagy úr.*

*De leginkább tetszik nekem a székelyben,
Hogy helyén áll szive békében és perben:
Felebarátjának nem fordítja hátát,
S azt cselekedni az ellennel sem látják.*

*Belé megy a székely bátran a halálba,
A halál nem olyan szörnyű dolog nála:
Ez a földi élet ha már véget ére,
Tudja, hogy mi lesz a síron túl is véle.*

*A menny kapujába lelke mikor felment,
Megkérdi Szent Péter: „Kend kicsoda szerzet?”
S egy minutát sem kell, hogy tovább kiűnn álljon,
Mihelyt megmondotta, hogy „Székely instálom!”*

A Siculicidium

Közel két évszázaddal ezelőtt, pontosan 1764-ben az elemi csapásnál sokkal nagyobb szerencsétlenség sújtotta a székelyeket. Bécsi körökben elhatározták, hogy a végeken, az ország határai mentén felállítják a határőrséget. Erdélyben a székelyek közül igyekeztek katonaságot verbuválni. Amikor a császári megbízottak látták, hogy a székelyeket nehezen lehet rábírní a katonáskodásra, ígérgettek nekik fűt-fát, megígérték, hogy visszakapják szabadságukat, amelyet az elmúlt századok folyamán hol megadtak, hol pedig megvontak a székelyektől. A székelyek bizalmatlanok voltak az egyes helyeken erőszakoskodó osztrákokkal szemben, sőt kijelentették, hogy ha a katonáskodásra kényszeríteni fogják őket, minden erejükkel ellenállnak a törvény- és alkotmányellenes sorozásnak. A helyzet annyira kiéleződött, hogy 1764 január 6-ra virradó hajnalban összetűzésre is került a sor. A császári katonaság Mádéfalván a hajnali órákban rajtaütött az összegyülekezett székelyeken és kegyetlen öldöklést vitt véghez soraikban ez volt a hirhedt „Siculicidium”, vagyis székelyöldöklés. A latin elnevezés egy öreg tanártól származik és az a nagy S betű kivételével az 1764-iki évet adja: SICULICIDIUM.

A furfangos székely

Az öreg Menyhárt atyafi a komájával Brassóból hazafelé utazott. A vasúti kocsiban alig volt férőhely. Végül is sikerült leülnie. Az ajtóban megjelenik a kalauz, aki alig bírja átverekedni magát a tömegen. Elérkezik a két atyafihoz. Jegyük rendben volt. A pad végébe két zsák volt egymásra fektetve. A kalauz nagy mérgesen rászól Menyhárt atyafira:

— Szedje fel innen ezeket a zsákokat!

— Én nem — mondta kurtán az atyafi.

— Emelje fel innen, mert baj lesz, leszálídom magukat a vonatról és jegyzőkönyvet veszünk fel.

— Én nem — makacszkodott tovább a székely.

A következő nagy állomásnál a kalauz mindkettőjüket letessékeli a vonatról. Bevezeti Menyhárt atyafit az állomásfőnökhöz és jelentést tesz az esetről.

— Maga tudta azt, hogy ezért megbüntetik és miért nem rakta félre a zsákokat? — kérdezte a főnök.

— Mert nem az enyém volt — felelte az öreg Menyhárt.

— Hát kié? — kérdezte meglepetéssel az állomásfőnök.

— A komáé.

— Hol a komája?

— Ehun-e kiűnn az ajtóban várakozik.

A kalauz behívta a komát, aki összenéz Menyhárt atyafival. A főnök azonnal hozzáfordu és megkérdezi:

— A kalauz többször is mondotta, hogy tegyék fel a zsákokat, maga miért nem rakta félre?

— Mert nem nekem mondták — felelte nyugodtan a székely.

Dr. Tóth Tihamér írta:

„Türelmetlenkedni a nevelésben sohasem szabad. Tanuljunk a földművestől: fáradtsággal dolgozza meg a földjét, szánt, vet és azután türelmesen várja a termést. És ha az idén nincs termés, elmege-e jövőre a kedve? Nem! Újra hozzáfog tavasszal. Hátha most, most megjön majd a termés.”

„Amelyik gyermeknek a szidás használ, annak legalább is épügy használ a szép szó is.”

Székelyek Skóciában

A skótok között érdekes történelmi hagyomány él. E szerint az történt, hogy Szent István magyar király uralkodásának idején a skót királyi családnak egy fiatal tagja az akkori trónvillongásokkal kapcsolatos események következtében Magyarországra, Szent István királyhoz menekült. A szent király nagy szíveséggel fogadta a száműzött királyfit, sőt később olyannyira megszerette, hogy leányát feleségül is adta neki. Később Skóciában a viszonyok a száműzött herceg javára fordultak és visszatérhetett hazájába őseinek trónjára. Szent István kíséretül száz székely vitézt adott melléje, akik mint hűséges testőrei, ott maradtak és családot alapítottak. Még ma is van egynéhány skót előkelő család, amelyet a hagyomány ezektől a székely vitézektől származtat. Valószínűen az egész csak mese, költői hagyomány, melynek magva azonban annak a ténynek általános ismerete lehetett, hogy a XVI. és XVII. században Lengyelországban és Kelet-Európa fejedelmi udvaraiban is a testőrcsapatok nagy részét a székelyek alkották.

Az atyafi a vendéglőben

Beül a székely atyafi a városi vendéglőbe s meglát egy kis sárga madarat (kanárit) ugrándozni a kalitkában.

— Mivel szolgálhatok? — kérdi tőle a pincér.

— Olyan sárga madárból szeretnék enni, sülve.

— Hja, kérem, egy olyan madár drága.

— Már mindegy, maga csak süttesse meg. Megsütötték a kanárit s amikor kis tányérrán betálatják, azt mondja a székely:

— Vágjon ki nekem belőle öt lei árát.

**Katolikus
Népszövetség
Temesvár-
egyházmegyei
központjának
közgyűlése**
február 11-én d. e. 11 órakor
lesz a gyárvárosi Tigru-
lui-ucca 7. szám alatti
ifjúsági egyesület
helyiségében

SPORT

**Az év első futballmérkőzése
ma délután lesz a Banatul pályán**

A temesvári csapatok tavaszi bajnoki szezonra való készülődésük során már tréningmérkőzéseket tartanak. Az első ilyen mérkőzés ma, vasárnap délután félnégy órai kezdettel lesz a Banatul-pályán, ahol a CAMT és a Chinezul-ILSA csapatai küzdenek egymással. Az idén ez lesz az első mérkőzés s így előreláthatólag nagy-számú közönség jelenik meg, hogy a két csapat küzdelmét megtekintse.

Sporthírek mindenfelől

Iuga Liviu dr. tanácskozása az A) osztályos csapatok elnökeivel. Iuga Liviu dr., szövetségi alelnök csütörtökön hosszabb tanácskozást folytatott néhány A) osztályos egyesület elnökével.

Serbanescu német ellenfele Bucurestiben. Heuser Adolf, német ökölvívó, aki legutóbb kiütéssel győzött Serbanescu ellen, rövidesen Romániába jön és a Spakov-Ilie Petruscu mérkőzés győztesével méri össze erejét.

Német-román válogatott mérkőzés. A román-német válogatott mérkőzésre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be, mert a két ország szövetsége egyelőre nem tudott megállapodni a mérkőzés napjában. A német szövetség azt szeretné, ha a mérkőzést június hónapban bonyolítanák le, még pedig június 23, vagy 30-án. A birodalmi szövetség átiratára a román szövetség még nem válaszolt, mert meg akarja várni a prágai KK értekezlet eredményét. Amennyiben Prágában kimondják a KK feloszlását, akkor a román szövetség hajlandó hozzájárulni a mérkőzésnek júniusban való lebonyolításához. Ellenkező esetben indítványozni fogja, hogy a német-román válogatott találkozó csak az ősz folyamán rendezzék meg.

A Kárpát FC a Román Kupa mérkőzés elhalasztását kérte. A nagybányai csapatnak február 18-án kell lejátszania a bucarestii Olimpia elleni Román Kupa mérkőzését. A vezetőség azonban kérést juttatott el a szövetséghez, amelyben a mérkőzés elhalasztását kérte. A szövetség a kérést elutasította és felszólította a Kárpát FC vezetőségét, hogy keddig feltétlenül adjon végleges választ, ellen esetben a mérkőzést Bucurestiben tűzik ki.

A szövetség közgyűlése. A labdarúgószövetség február 25-én tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés iránt sportkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Német tüzérség felvonulása a nyugati frontra a téli, havas tájon

= KÖZGAZDASÁG =

Be kell jelenteni a 200 kilónál nagyobb mennyiségű ócskavasat

Csak miniszteri engedéllyel lehet ócskavas eladásával és vételével foglalkozni

Megérkezett a hivatalos lap február 7-iki 31. száma, amelyben az ócskavas forgalmának és felhasználásának a törvénye megjelent.

Mindazok, akiknek 200 kg.-ot meghaladó súlyú ócskavas anyag van akármilyen címen birtokukban, 15 nap alatt, vagyis február 22-ig kötelesek bejelenteni a polgármesteri hivatalnál, ahol a vas fekszik, a birtokukban levő mennyiséget. A bejelentések bélyegmentesek.

Ennek a törvénynek az értelmében ócskavas elnevezés alatt érteni kell minden olyan vas, acél és egyéb öntvényt, amely eredeti céljára többé nem használható, továbbá úgy a régi, mint az új vas, acél és öntvény hulladékok. A törvény részletesen felsorolja mindazokat a gép és alkatrész anyagokat, hulladékokat, amelyek számításba jöhetnek a gyárraktól a vasúttal és közúti vállalatoktól át a mezőgazdasági ipari cikkekig, anélkül azonban, hogy ez a terjedelmes felsorolás kizárólagos lenne és ami ebben nincs említve, az mentesülne a törvény intézkedése alól.

Ócskavas vételével, megszerzésével és eladásával csak a hadsereg felszerelési minisztérium engedélyével ellátott állami és magán vállalatok foglalkozhatnak.

A vételi és eladási árat, valamint azt, hogy a fémipari üzemek között hogyan osztassák szét az ócskavas anyag, a hadsereg felszerelési minisztérium állapítja meg. Ugyanaz jogosítva van arra is, hogy a fémipari termelést az ország és különösen a hadsereg szükségleteihez mérten szabályozza és bizonyos cikkek gyártását korlátozza, vagy esetleg be is szüntesse.

Büntetés alá esik minden ócskavasnak minősített anyagnak az eladása és átruházása, amennyiben nem a törvény rendelkezéseinek megfelelően történik és az ilyen ügyletek egyben semmisékek és érvénytelenek.

Akik elmulasztják a törvény szerint bejelentés alá eső ócskavas készletüknek a törvény kihirdetésétől számított 15 nap alatt és a jövőben minden hónap első 10 napjában bejelentését, 2000—100.000 lei pénzbüntetés alá esnek. Aki ócskavasat a törvény rendelkezéseivel ellentétes módon vesz, elad, vagy felhasznál, 5000—250.000 lei pénzbüntetésre ítélhető és az árú elkobzására a hadsereg felszerelés javára.

A kihágások megállapítása a büntető rendőrbírószálg szervei által történik. A félélt jegyzőkönyvet a hadfelszerelési minisztériumhoz küldik, amely ajánlott levélben közli az elítélte a büntető határozatát.

Fellebbezésnek e határozat vételétől 15 napon belül van helye ahhoz a törvényszékhez, amelynek területén fekszik a cselekmény elkövetésének a helye. A fellebbezés nem bír felfüggesztő hatállyal az ócskavas átvételére és értékesítésére. A törvényszék határozata ellen a kihirdetéstől számított 15 nap alatt felfolyamodásnak van helye az ítéltáblához.

A törvény rendelkezéseit kötelesek betartani az állami polgári és katonai hatóságok és üzemek is, valamint a vasút és az autonóm vállalatok, továbbá a kormányzóságok, megyék és községek is. Azonban a hadfelszerelési minisztérium ezeknek a közigazgatási felhatalmazást adhat anyagaik részben vagy egészben eladására olyan fémipari vállalatok részére, amelyek a nemzetvédelem céljait szolgáló acél gyártással foglalkoznak. Az árat a miniszter végzéssel állapítja meg.

Hogy kell a váltókat bélyegezni és átírni

Új törvény és utasítás jelent meg a hivatalos lapban

Régebben hírt adtunk már arról, hogy a pénzügyminisztérium a bélyegtörvény 28. szakaszának 2. pontját módosítani készül. Ez a pont a váltók bélyegezésére és a felragasztott bélyegek átírással való megsemmisítésére vonatkozik.

A szokásos idegen és saját váltó nyomtatványokon száraz bélyegzővel benyomott bélyegérték van. Lehet azonban, hogy nem áll rendelkezésre a megfelelő nagyságú bélyeggel ellátott nyomtatvány, sőt váltót lehet magánpapíron is kiállítani, tehát az ilyen bélyegezni kell. Ezen kívül repülőbélyeget is kell tenni a váltóra.

A most közzétett bélyegtörvény módosítás csak a kincstári bélyegre vonatkozik, de ezekkel együtt kell a repülőbélyeget is feltenni. A most módosított törvényhely így fog hangzani: kivételt képeznek az idegen és a saját váltókra alkalmazandó ragasztott bélyegek, ezeket a kibocsátás helyének és idejének a megjelölésével kell megsemmisíteni. Azt, hogy milyen helyen kell a bélyeget alkalmazni, külön utasítás rendel el.

A hivatalos lap a törvény mellett ezt az utasítást is közli. Eszerint, míg a bélyegeket okiratoknál általában az első szövetszavak átírásával kell megsemmisíteni, mert egyébként a bélyeget nem létezőnek tekintik, a váltók belenyomott bélyegének a kiegészítése a blanketta bal felső oldalára ragasztandó, arra a helyre, ahol a kelet helyének és idejének a megjelölésére (a kibocsátásra) vonatkozó rovat van nyomtatva. A bélyeget lehet állva, vagy fektetve felragasztani. A függőlegesen állva ragasztott bélyeg nagyobb lévén a váltópapír kereténél, ez esetben a bélyeget át kell hajtani a váltó hátlapjára és oda ragasztani azt a részt, amely az első oldalon tulmegy. Ha ezen a kijelölt helyen nem férne el mind a szükséges bélyegjegy, a többi a váltó baloldalán, középen kell felragasztani a belenyomott bélyeg mellé. A felragasztott bélyeget átírással kell megsemmisíteni. Ha csak egy darab a ragasztott bélyeg, ez a váltószöveg első szavának, a kelet helyének az átírásával szabályosan megtörtént. Ha ezen a helyen több darab bélyeg van, a kelet helye és ideje irandó át. Ha a váltó baloldalán, a közepén is kell bélyeget ragasztani, akkor ezeken is keresztül kell írni a kelet helyét és idejét, ami így kétszer fog a váltón szerepelni.

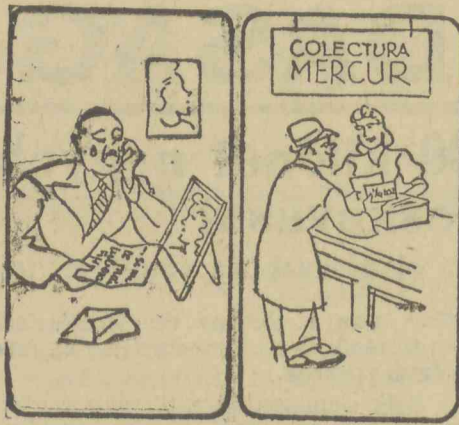
Ragasztott bélyeget azonban akár kiegészítő-

sül szolgál, akár a teljes váltóilletéket így róják le, legfeljebb 100 lei értékig szabad használni. Ha tehát ennél több volna szükséges, akkor vagy magasabb bélyegjegyü blankettát kell használni, vagy a pénzügyigazgatóságnál készpénzben kell befizetni.

Mint ahogy a váltótörvény értelmében megengedett dolog a váltó lényeges kellékeinek utólagos kitöltése, tehát lejárát előtt bármikor lehet érvényesen kitölteni a kibocsátás keltét és helyét is, a rendes bélyegszabályoktól eltérőleg kimondja az utasítás, hogy nem tekinthető kihágásnak a váltó bélyeghiányossága a lejárát előtt és a bélyeg megsemmisítése átírással a lejárát előtt bármikor eszközölhető a kibocsátásra vonatkozó adatok kitöltése által.

— A bor és törköly pálinka forgalmi ellenőrzése. A szőlők hektáronkénti megadóztatása óta a saját termelésű bor és a törköly, valamint a seprő pálinka külön adótól mentesen kerül forgalomba. A pénzügyminiszter most újabb körendeletet küldött a pénzügyi hatóságokhoz, miután ezeket a rendelkezéseket sok helyen tévesen alkalmazták. A miniszter megállapítja, hogy csak a törköly és seprő pálinka illetékmentes, feltéve, hogy 40 foknál nem erősebb, a gyümölcs pálinkák ellenben illeték kötelesek. Az esetleges visszaélések elhárítása végett azonban az illetékmentes bor és pálinka forgalmához is szükséges a forgalmijegy. Ezt az ellenőrző hatóságok tartoznak kiadni, megjelölve benne, milyen fajta pálinkára vonatkozik és milyen fok ereje van ennek. A közvetlenül termő szőlők boraira külön kék színű forgalmi jegyet adnak. Az adóhivatalok minden raktárról külön raktárjegyzéket vezetnek a beérkezett és a kimenő árukról, úgy, hogy állandóan megállapítható legyen a készlet. Kihágásokat 500—10.000 leivel büntet a monopól törvény.

— A tavaszi vetőmagok iránt van kereslet a bányási gabonapiacra, de az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 380, korpa 330, újab 500, muharmag 850, napraforgómag 850, tökmag 1400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

CSARIS a szerencsés sorsjegyek, amelyek a **MERCUR** SORSJEGYARUDÁNÁL vásárolt, változtatták meg sorsát és tették szerencsés emberré.

A húzásokra, amelyek február 15. és 18.-án lesznek, vásároljon sorsjegyeket a **MERCUR** sorsjegyarudánál!

MERCUR
ALLAMI SORSJÁTEK

Helyi cím: TEMESVARI BANK ÉS KERESKE DELMI R. T.

Románia gazdasági helyzete a Nemzeti Bank évi jelentésének megvilágításában

A Nemzeti Bank igazgatóságának a február 18-án tartandó közgyűlése részére készített évi jelentését közli a hivatalos lap. A jelentés megrajzolja az 1939 év nemzetközi és belső gazdasági helyzetképet, részletesen foglalkozik a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyok alakulásával, a külkereskedelem fordulataival és végezetül a pénzpiacunk szoroson vett pénzügyi, hiteléleti kérdéseivel.

Az 1939 év folyamán — így kezdődik a jelentés — a nemzetközi gazdasági élet a háborúra készülés, majd a kitört háború következményeinek behatása alatt állott. Az a szoros összefüggés, amelyben kontinensünk a többi kontinenssel áll, természetesen hozta magával, hogy közvetve, vagy közvetlenül, de az egész világ érzi ma a kivételes események hatását.

A hadviselő államok az első perctől kezdve hadi gazdálkodásra tértek át. De a semleges államok is viszonylagosan természetesen, kénytelenek voltak minden gazdasági erőlködésüket az egyetlen célra, az ország védelmére beállítani.

A háborús állapot a nemzetközi árucserét egész rendszerét is átalakította. Olyan összeköttetések is olyan utak, amelyek eleddig egészen másodrangú jelentőségűek voltak, kivételes jelentőséget nyertek. Részletesen vázolja itt a jelentés a világ ipari, mezőgazdasági termelésének békébeli adatait és arányait, a nemzetközi kereskedelem és pénzforgalom kereteivel együtt.

Romániában az 1939 évi mezőgazdasági termelés adatai szerint 4 millió 063.805 hektár buzavetés 44 millió 866.100 mázsát termelt, hektáronként átlag 11.05 mázsát. Kukoricavetés közel 5 millió hektár volt 58 millió 785.060 mázsa eredménnyel, tehát hektáronként 11.94 mázsával. Árp. 1.095.990 hektáron 10 millió mázsánál valamivel több termelt, átlagban 9.18 mázsa hektáronként. Zab 577.606 hektáron 4.759.000 mázsa termelt, tehát hektáronként 8.24 mázsa. Rozs 447.336 hektáron 4 millió 745.300 mázsa, hektáronként 10.61 mázsa. Ezek szerint az 1939 évi eredmény mennyiségben is, minőségben is gyengébb volt búzában és rozsbán az 1938 évinél.

Az értékesítés az év első felében a világpiacon áruk esése folytán az előző évi keretekben maradt, az év második felében azonban a nemzetközi események folytán fokozatos emelkedést mutatott.

Az ipar az év első nyolc hónapjában öröndes fejlődést és termelési többletet mutatott,

az utolsó négy hónapban azonban a megelőző évhez képest összezsugorodott az ismert események következtében. Viszont lényeges fejlődést mutattak azok az iparágak, amelyekben az állam eszközölt nagy rendelkezéseket. A vas- és acélipar 1938-hoz képest 10 százalék, a bőr- és cipőipar 18 százalék emelkedést mutatott és magas termelési többlet volt a cement és az élelmezési iparban. Az ipari nyersanyag ellátás terén sok nehezítés állott elő és ennek folytán a külföldi behozatalra szoruló iparok nem tudták teljes termelőképeségüket kihasználni.

A behozatal 1939-ben sulyban 81.563 tonnával kevesebb volt az előző évinél, pénztértékben azonban 4 milliárd 122.644.000 leivel drágább a háborús árelmelkedések következtében. Összbehozatalunk 1939-ben 22 milliárd 890 millió 474.000 lei volt. Kivitelnk pedig 26 milliárd 809.349.000 lei, sulyban is több, mint 1938-ban, értékben pedig öt és egynegyed milliárdal több.

Az állami pénzügyek ismertetése után a jelentés pénzügyi kérdésekre foglalkozik és megállapítja, hogy a bankjegy fedezet arányban és látra szóló értékekben állandóan meghaladta a 35 százalékot.

A hitelpolitikára térve át, kiemeli a jelentés, hogy a piac helyzete és főképpen a hadfelszereléssel kapcsolatos iparok fokozott működése jelentékeny új kihívásokat tett szükségessé az év folyamán. Ehhez képest 1939 december 31-én a kereskedelmi tárca az előző évihez képest 64 százalék emelkedést mutatott ki. A mezőgazdasági termelés fejlesztésére, eltekintve azoktól az előlegektől, amelyeket a termés értékesítésére rendelkezésre bocsátottak, az egész viszeszámítás 26 százalékát fordította a bank. Ugyanakkor a kereskedelem a visszszámítás 14 százalékát élvezte. Az ipar és a különböző vállalatok kapták a hitel legnagyobb részét, 60 százalékot az új kihitelezésekből.

A bankkamatot változatlanul 3 és fél százalékon tartotta fenn a bank az 1938 május 5-iki rendelkezésnek érintetlenül hagyásával, hogy a pénzügyi helyzet nyugalmaságát fenntartsa. Ez a kamatláb Délkelet Európában a legalacsonyabb.

Az ország kifejezetten kiscgazda ország lévén, a bank a falusi szövetkezetek részére 1 milliárd leit 2 százalék kamattal bocsátott rendelkezésre.

— A deviza utasítás alkotmányosságát ki-mondta a semmitőszék. 1932-ben a kormány végrehajtási utasítást adott ki a deviza törvény ügyében. Ez az utasítás büntető rendelkezéseket is tartalmazott. A kiszabott büntetések ellen a vádlottak a bíróságnál avval védekeztek, hogy az utasítás túl megy a törvényen és olyan büntetéseket szab, amelyeket a törvény nem ismer. Ezenkívül azt is vitatták, hogy nem a pénzügyminiszter, hanem kizárólag a miniszterelnök lett volna jogosítva az utasítás kibocsátására. A bírósági viták kikapcsolása végett 1937-ben törvénybe foglalták az utasítások szövegét, innen kezdve tehát tisztázott volt a helyzet. Folyamatban maradtak azonban 1932 és 1937 között megállapított kihágások és ezekben a régi jogvita tovább virágzott. Baum Márton dévai kereskedőnek maradt így függőben egy deviza kihágási ügye, amelyben a semmitőszék most döntött a vádlott kereskedő terhére. A vád szerint Baumnak Amerikában volt bankkövetelése és ezt nem a Nemzeti Banknak adta át, hanem előbb Belgiumba utalta egy motorgyárhoz, majd onnan különböző cégeknek utalta ki. A törvényszék felmentette a vádlottat, elfogadván az utasítások érvénytelenségére alapított védekezését. A kolozsvári tábla elítélte 15 nap fogságra és 50.000 lei pénzbüntetésre. A semmitőszék ismételt tárgyalások után, amelyeken a tanács tagjai között nézeteltérés volt, az összes tagozatok egyetemes ülésén most azt állapította meg, hogy a védekezés nem helyt álló, az utasítások annak idején érvényesek voltak és ennek folytán helyben hagyta a tábla büntető ítéletét.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

— A textilgyárak forgalmi adója. A textilgyárak a pénzügyminiszterrel kötött megállapodások alapján a forgalmi adót előre meghatározott általánossággal fizetik termelésük után. A pénzügyminisztérium most felemelni kívánja az április 1-től lejáró megállapodás összegét. Az indoklás az, hogy az árak emelkedése folytán a gyárak által elért forgalom összege az előző évihez képest erősen emelkedett. Evvel szemben a gyárak avval érvelnek, hogy a nyersanyag hiánya folytán termelésük 60 százalékát kellett beszüntetniük. Mindkét oldalról statisztikai adatgyűjtés folyik és ezek alapján kell a megállapodást áprilissig létrehozni, ha nem akarunk visszatérni a tényleges elszámolások nehézkes rendszerére.

— Rendelet készül a bőr és talp maximálásáról. A nemzetgazdasági minisztériumban előkészítés alatt van és a hét folyamán kibocsátásra kerül egy rendelet, amely a bőr- és a talpárak árát országosan maximáln ifogja.

LEGÜJABB PÁRISI MODELL

Gyapjúkosztüm királykék blúzzal

— Tilos lesz a kazein kivitele. Bucuresti tudósítás szerint törvény készült a kazein kivitelének tilalmáról s a napokban fog megjelenni a hivatalos lapban. A kivitel eltiltását a belföldi feldolgozó ipar kérte.

— A lengyel menekült gépkocsikat el kell vámoltatni. A pénzügyminisztérium újabb rendeletet adott ki a lengyel eredetű gépkocsik helyzetének rendezésére. Ezeket régebbi rendelkezések szerint csak a prefekturáknál alkotott bizottságok utján lehetett megvenni, s most a belügyminisztériumban van ilyen bizottság. A tovább eladott autót az azonban éppen úgy, mint a lengyelek által megtartott autót is a vámhivatalnál be kellett jelenteni elvámolás végett. Minthogy ez sok esetben nem történt meg, a pénzügyminisztérium március 31-ig terjedő utolsó határidőt tűzött ki erre és utasította az összes rendőr és csendőr hatóságokat, hogy kutassák ki a kihágást elkövető személyeket és jelentsék ezeket a vámhivataloknál. Március 31. után az ilyen autót lefoglalják és csempészetért büntető eljárást indítanak.

— Csak az ideai exportőr jegyzék érvényes. Közlöttük azok névjegyzékét, akik 1940-ben kivitellel foglalkozhatnak. A pénzügyminiszter most a vámhivatalokhoz utasítást küldött, hogy semmiek és nem foganatosíthatók azoknak a kiviteli engedélyei, akik 1939-ben kapták az engedélyt és 1940-re nem szerepelnek az exportőrök új jegyzékében. Azok sem eszközölhetnek kivitelt, akik a jegyzékből történt kihagyásuk ellen fellebbezést adtak be, mindaddig míg fellebbezésük folytán esetleg utólag felveszik őket a jegyzékbe.

— Méheket hozunk be Olaszországból. A földművelési minisztérium elhatározta, hogy a méztermelés javítása végett Olaszországból méhcsaládokat hozat be. Az érdekelt méhészeket felhívták, hogy jelentsék be igényléseiket. Ha ezek megfelelő számot érnek el, a behozatalt haladéktalanul lebonyolítják. A földművelési minisztérium statisztikája szerint most az országban 588.298 méhkas van és pedig ebből 331.088 modern, 257.210 pedig kezdetleges.

Nyersanyag ellátás és iparfejlesztés

Belföldi nyersanyagok felárása a közellátás érdekében

A nemzetgazdasági minisztérium, mint ezt legutóbb kiemeltük az árellenőrzésről írott cikkünkben, a termelés és fogyasztás ellenőrzésére elrendelt bejelentési kötelezettségek felhasználásával teljes áttekintést kapott az országban rendelkezésre álló bel- és külföldi kész árukra, és úgy, mint a bel- és külföldi nyersanyag készletekről. Ennek alapján most kialakult a minisztérium teljes gazdasági programja, amiről a következőket írják Bucurestiből:

A minisztériumnak nyilvántartása van a belföldön termelt ipari nyersanyagokról. A kifizetett feladat most az, hogy

ezek feldolgozására minél erőteljesebben vállalkozzék az ipar.

Vannak azonban olyan nyersanyag lehetőségeink is, amelyeket eddig egyáltalában nem vettek számításba, holott azok hasznosan kihasználhatók lennének, ezeket most bele kell vonni a feldolgozásba. Külföldről minél kielégítőbb mennyiségbe kell behozni azt a nélkülözhetetlen nyersanyagot, ami belföldön hiányzik, az ipart fejleszteni kell és az elosztás zavartalan tökéletességéről kell gondoskodni. Végül pedig össze kell gyűjteni és felhasználni azt a sok értékes anyagot, ami eddig értéktelennek mondott hulladék formájában a szemétre került.

A minisztérium 5200 ipari és bányai üzem termelését vizsgálta át a nyersanyag kérdés szempontjából

és pontos adatokkal rendelkezik ezek anyagkészletéről, feldolgozásáról, készleteiről és úgynevezett használhatatlan hulladékairól. A nyersanyag termelő vállalatok fejlesztése áll az első vonalban. Ezek részére tudományosan feldolgozott utasítások mennek arra vonatkozólag, milyen eddig ki nem használt anyagok és források állhatnak rendelkezésükre.

A bucovina vasmangán telepek kiaknázására, halzsírból olajgyártására, a bőrgyártáshoz szükséges és külföldről hozott cserző anyagok

gyártása, cellulozének a fa anyag mellett nád- ből gyártása a legközelebbi kivitelre váró termékek.

Nem csupán arról van szó, hogy ahol lehet, függetlenül ellátásunkat a külföldi megnehezedett behozataltól, hanem mindenekfelett meglévő ipartepeink termelőképességeinek, a termelési potenciának legmagasabb fokra emelése a cél, hogy ez által a közellátás szükségletei korlátatlanul biztosítva maradhassanak.

A nemzetgazdasági miniszter utasította az iparfejlesztési és kedvezményezési bizottságot, hogy az általa körülírt célkitűzések megvalósítására minden törvényes kedvezményt megadjon.

= Németország a legnagyobb széntermelő országok között. Felsőszilézia politikai és gazdasági egységének helyreállításával Németország a világ egyik legnagyobb széntermelő állama lett. Felsősziléziában a szénprodukciónak a lengyel éra alatt 1938-ig 32,5 millió tonnáról 28,5 millió tonnára esett vissza, ami annál feltűnőbb, mert ugyanezen idő alatt a szomszédos Nyugat-sziléziában a kőszéntermelés 8,5 millióról 27 millió tonnára emelkedett. Bizonyosra vehető, hogy ez a hatalmas fejlődés rövidesen a visszacsatolt Felsősziléziában is bekövetkezik.

= Ratifikálták a román-magyar vasúti péász szerződést. A Körösmező és Terebesfejérpatak közötti vasútvonalak kölcsönös használatára megállapodást létesített Románia és Magyarország, úgy, hogy ezen a vonalon keresztül a vasutak Romániából megint Romániába és viszont Magyarországról vissza Magyarországra akadálytalanul közlekedhessenek. A megállapodást Románia most ratifikálta és a hivatalos lapban törvényrendelettel tette közzé. Egyidejűleg életbe lépett a még 1932-ben kötött megállapodás a határállomások szervezetéről, amelyet szintén most ratifikáltak.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A szikes talajokról

(Folytatás.)

A termőszik-talajok javítása. A termőszik-talajokat, melyek Arad megyében is találhatóak, Szarvas és Gyoma környékén a gazdák digózással javítják. Ez tulajdonképpen földhordás és gazdag trágyázás. Ezen talajok sótartalma 2 százaléknál kevesebb, szódát még nyomokban sem találunk, ennél fogva a buza, árpa, kukorica megterem és a sók kiküszöbölése nem szükséges. E talajok főhibája a kedvezőtlen fizikai sajátosságuk: nehezen művelhetők, a vizet nehezen fogadják be, átázva szétfolynak, és kiszáradva megkérgeződnek. E jelenségeket a talaj szélsőséges fizikai alkotása és szénsavas mésznek a hiánya okozza. A digózásra használt sárga föld mészgöbces márga, mely a mészhiányt pótolja és a talaj kérgesedését akadályozza. Ezt a földet sok helyütt a szikes terület altalajából vesznek árokásások útján.

Maga a digózás azonban nem elég, mert e talajok foszforsava kevés, nitrogénje pedig nagyon lassan bomlik. A bőséges istálló trágyázás, vagy jó, televényes földnek a felhordása e hiányt is pótolhatja. Végre pedig arról is gondoskodni kell, hogy az esővíz sehol meg ne álljon. Ha a talajt bakhátra szántjuk és a barázdáknak a víz levezetéséről gondoskodunk, ezt a bajt is elháríthatjuk. E javítási mód hatása — állítólag — 10—12 évig tart. Nagyobb területen az ilyen földhordás nagyon költséges és hosszadalmas. Ezért kívánatos szakszerű tanulmányozással e talajok javításának egyszerűbb és gazdaságosabb módját kipróbálni. A megoldásra váró kérdést két különböző szempontból bírálhatjuk meg. Ha öntözés nélkül akarjuk a talajokat megjavítani, miként ezt a digózással tesszük, akkor számolni kell azzal, hogy az ilyen területeken csakis a szárazságnak ellenálló növényzet termelése vezethet eredményre és a talajjavításnak alapköve egyrészt a megművelhetőség könnyítése, másrészt a talajnedvesség konzerválása. Másként ítélnék meg a helyzetet akkor, ha öntöző vízzel rendelkezünk. Az öntözött szikes mezőkön szerzett tapasztalatok alapján, ha a talajokat öntözzük, ezeken a földeken a kevéssé kötött részen pedig a lucerna is már az öntözés 1—2 évében jó termést adhat. Ne gondoljuk azonban, hogy ez esetben is az öntöző víz elvezetése fölösleges. Igaz, hogy a talajokon a káros sótartalom oly kevés, hogy ezeknek apasztása nem szükséges, de ne feledjük, hogy e talajok sajátossága a kéreg képződésre való hajlamuk. Továbbá a talajokat igen finom szemcsék alkotják, minek következtében a talaj hajcsövessége és víztartósága olyan nagy, hogy vízzel telített állapotban a talajba levegő nem juthat. Már pedig a növény gyökérzete lélegzik, éppúgy, miként az ember vagy állat. Különösen a mély gyökérzetű növények, minő pl. a lucerna, elpusztulhat, ha nem kap elegendő levegőt még a talaj alsó rétegében is. De a csekélyebb gyökérzetű, jó fűfélék is a hosszú ideig vízzel borított területen elpusztulhatnak és helyettük sásfélék teremnek. Végre a víz lecsapolása azért is szükséges, mert a víz a talajokba lassan szívárog be. Ha pedig a víz a talaj felületén marad, a nyári aszályos időszakban nagy része a felületen párologna el és az a veszély, hogy a különben kis mennyiségű sók a legfelső 1—2 cm. rétegbe halmozódhatnak fel és akkor kárt is okozhatnak. Mindezek az indokok azt bizonyítják, hogy nemcsak rendszeres öntözésről, de rendszeres lecsapolásról is gondoskodniuk kell.

Ne feledjük azt sem, hogy a talajok aránylagosan kevés foszforsavat és nitrogént tartalmaznak. Ezért a megfelelő trágyázásról sem szabad megfeledkeznünk. De hiszen az odaváló gazdák is tudják, hogy a digózás is csak bő trágyázással vezet eredményre. Trágyázásról tehát öntözés nélkül is gondoskodniuk kell. Öntözve a termés nagyobbodik, vele nagy mértékben fogy a tápanyag készlete, ezért a trágyázás még szükségesebb. Különbség csak az, hogy ha a buza helyett kaszálót létesítünk, állatállományunkat növelhetjük és ezzel növekszik a trágya mennyisége is, holott a gabonatermelés csak trágyát emészt és az állatállomány fejlesztésére kevésbé alkalmas.

(Folytatjuk.)

Lulise Ulrich A szerelem iskolája című új UFA-film női főszerepét játssza

— Tilos a 100 hektoliternél nagyobb petróleum tartályok elhelyezése. A petróleum kormánybiztos első számú rendelete jelent meg a következő tartalommal: Tilos a petróleum kormánybiztoság előzetes jóváhagyása nélkül berendezni, eladni, bérbeadni, vagy más formában elidegeníteni és egyik helyiségből a másikba átszállítani bármilyen fémtartályt, amelynek befogadó képessége nagyobb 10.000 liternél. A rendőrségi, közigazgatási, katonai szervek és a kereskedelmi, ipari és bányászati felügyelők vannak megbízva ennek a rendeletnek a végrehajtásával. A kihágási jegyzőkönyvet ezek a hatóságok a petróleum kormánybiztosághoz terjesztik fel, a mely a szervezetről szóló törvény 8. szakasza alapján szab ki büntetést.

(=) A szikvizgyártó iparosok céhét elismerték. Közöltük, hogy a temesi királyi helytartóság területén megalakult szikvizgyártó iparosok céhének küldöttsége Gajo Andrei titkárvezetésével a fővárosban járt és a minisztériumban megsürgette a céh elismerését. A küldöttség útja eredménnyel járt, amennyiben a munkaügyi minisztérium a céh alapszabályait elfogadta és a jogi személyiséget elismerte. A céh most a belvárosi Eugen de Savoya-uca 18. szám alatt megkezdte működését.

Rádió

VASÁRNAP, FEBRUÁR 11.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 9.45: Istentisztelet közvetítése. 11.15: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 13.15: Időjelzés, vízálásjelentés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Motoi Petrica és zenekarának hangversenye. 14.: Rádió ujság. 14.20: A Motoi zenekar folytatja hangversenyét. 14.50: Rádióhírek, különféle közlemények. 15: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A rádió falu-órása. 16.15: Katonai előképzősök órája. 17.15: A Munka és jókedv mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Hanglemek. 19: A Hét. 19.15: Gilly Stiplosek havaji zenekara hangversenye. Radio Romania. 19.45: Magyar nyelvű hírek. Radio Bucuresti. 19.45: Román zene hanglemeze. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.55: Előadás. 20.15: Román hanglemez műsor folytatása. 20.45: Rádió ujság. 21: Román hanglemez műsor folytatása. 21.15: „Lakbérleti szerződés.” Vigjáték. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Könnyű zene hanglemeze.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

72

— De nem apám, felületesen, ahogyan most, amikor minden gondolatom összefüggés nélkül követi a másikat. Iván, úgy látszik, — nem túlságosan foglalkoztat téged, de megírom, hogy jövőre rendes tanárnak nevezik ki, a Szent Ágoston iskolába. Iván különben kereshetne mellékesen is. A helybeli nőegylet megkérte, hogy tartson minden szerdán művészettörténeti előadásokat és olyan tisztességes mellékjövédelmet biztosít számára, amely, mondjuk, fedezné jó anyánk cigarettaköltségeit. Apropos, jó anyánk... Nos, Iván nem vállalja sem a kurzust, sem a külön órákat, mert könyvet akar írni és a könyv meg fog jelenni a francia könyvpiacon is. Remélem. Összjövédelmünk a ti pénzletekben körülbelül hat-nyolcszáz frank — kutyának való élet, mondaná jó anyánk. De te megérted, mert magad sem költesz többet és én meg vagyok elégedve ezzel is. Most, hogy a háromszáz frank, amint ígéred, rendszeresen minden hó elején be fog futni továbbra is, túl lévén a fészekrakás gondján, egyenesen gyöngyélet lesz a mi vidékünkön. Félretesszük és összegyűjtjük a pénzt júliusra és aztán elmegyünk szabadságra. Nem lehetetlen, hogy valahova Olaszországba, a tenger mellé és akkor te is leruccanhatnál hozzánk. Iván különben őszinte nagyrabecsülő. Nem beszél ugyan rólad, de látom, hogy nagy tisztelettel adózik az egész Montfleury-nemzetségnek. Az idevaló népek különben nagyon hasonlítanak a franciákhoz: megbecsülik a garast és ha tőlük telne, úgy halmozná föl a házban, mint én a fentebb említett rózsalekvárokat. Tulajdonképpen apa, nagyon jól megtalálta a számításonat a vóddel; jobban, mint én, mert voltaképpen azonos azzal a kispolgárral, aki naggyá tette a ti Franciaor-

Budapest I. 9: Ebresztő. Utána: Hanglemek. 9.45: Hírek. 10: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás, vízálás. 13.30: A Melles Béla-zenekar műsora. 14.45: Hírek. 15: Hanglemek. 16.00: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. 16.45: Táncczene. 17.30: Időszerű adatok a szójáról. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19: Előadás. 19.45: Hegedű hangverseny. 20.10: Sporteredmények. 20.15: Hírek. 20.25: Londoni levél. 20.40: Lehár Ferenc élete dalban, muzsikában és prózában. 22.40: Hírek. 23.10: Pátia táncklemek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 12: Cigányzene. 13.05: Levente-rádió-félóra. 16.05: Szalonötös. 19.10: Cigányzene. 19.50: Előadás. 20.20: Hanglemek. 21: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Előadás. 21.50: Művészlemek. 22.40: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 12.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízálásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: Balalajka zenekar. 14: Rádió ujság. 14.20: Tegnap és mai dalok. 14.40: Operett részletek hanglemeze. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Első felépések a rádióban. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Zongora hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Hangverseny közvetítés az Ateneul Romanból. 22: Rádió ujság, sporthírek. 23.10: A világ nagy zenekarainak hangversenye hanglemeze. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Zongora hangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Csilly Livia énekel. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Szalonzene. 19: Előadás. 19.30: Táncklemek. 19.50: Mit várhatunk a külföldi magyaroktól. 20.15: Hírek. 20.25: Ráday László magyar nótákat énekel. 21: A magyar művészetért. 21.20: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Filmszámok hanglemeze.

szágotokat. Úgy dolgozik, mint egy óramű, minden perce be van osztva és talán az is a titkos főtörökvése, hogy egyszer tankerületi főigazgató legyen Szófiában és mint külföldit, levelező tagnak válassza be valamelyik francia tudományos intézetet.

Isabel valami gúnyos megjegyzést akart ideiktatni, de meggondolta magát. Elég, ha félíronikus modorban tartott levelének csipős ízét ő érzi csak meg. Nem feltétlenül szükséges Montfleurynek is észrevennie. Még egy pár sort szeretett volna írni, széles, kusza betűivel, de nem volt hely a papíron. Sietve befejezte.

„Még egyszer köszönöm, hogy megemlékeztl rólam. Most már írj részletesen. Felelj a feltett kérdésekre, de ha belemelegedsz a levélírásba, ne igyekezz meggyőzni sohasem elhatározásom helyes, vagy helytelen voltáról. Látod, én sem teszek különösebb szemrehányást neked, mert el akarod adni a gyárat. És akkor sem volna okod haragudni, ha „csúnyább” dolgokba kevertem volna bele a családot. Jó anyákkal pedig ne zsörtölődj, kedves aranyhal, ő, maradjon csak az üvegburában. Amíg valaki össze nem törí az üveget — akarta még leírni, de tollában maradt. Sokszor csókol a te rakoncátlan (de mégis hűséges) Isabeled.”

Mintha mindketten csak arra vártak volna, hogy az első levelekkel megtörjön a jég. Leveleik egyszerre sűrűn kezdtek váltakozni. Azonban hangjuk bizalmassága nem nőtt túl a már megütött hangon. Mértékartók voltak mind a kettő. Hallgatólagosan tudomásul vették, hogy még mindig el nem intézett kérdésként Iván áll közöttük.

Közben kitavasodott és Plovdiv felett kicsordult a levegő, édes remegéssel. Egy-két hét és a távoli mezők roppant lélegzése a szobákba is behatolt a megnyíló ablakokon keresztül. Botjuk már hűvét táján kiköltöztek. Még tulajdonképpen semmi dolguk sincs, de ha már rügyezni kezdtek a bokrok és a zsenge fűszálak

Budapest II. 19.50: Cigányzene. 20.25: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Sakkelőadás. 21.50: Táncklemek. 22.40: Időjárásjelentés.

KEDD, FEBRUÁR 13.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízálásjelentés, háztartási és egészség-

Egy kellemesen eltöltött hét olyan gyorsan múlik, mintha szárnyai lennének; viszont minden fájdalommal telt perc örökkévalóságnak látszik. Ezért igyekszik a modern tudomány a fájdalom tartalmát megrövidíteni, sőt a fájdalmat lehetőleg egészen kiküszöbölni. Egyenesen szerencse az emberiségre nézve, hogy van egy olyan szer, mely a legintenzívebb fájdalmat is azonnal megszünteti; ez a szer az

ALGOCRATINE

Algocratine megszünteti az ischiás, csúz, köszvény, neuralgiák okozta fájdalmakat, fejfájást, fogfájást, valamint menstruációs fájdalmakat. Algocratine megelőzi a bajt és gyógyítja, megóvja a betegségtől és egészséget biztosít.

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható

között bujkáltak a szelek, nem volt maradásuk. Isabel is felült az ágyában és kihallgatta a titkos neszt, amely úgy bujkált, mint a kígyó, mindenütt. Most, az éjszaka távoli csöndjében, gyakrabban ismerte föl a vonat távoli füttyét. Az évszakok változását élesen érezte: eddig tél volt, most kezdődik a tavasz. Iván nem érezte. Ő egyszerre élte mind a négy évszakot és mert szerelme semmit sem változott, csak tépelődései lettek súlyosabbak. A külső élet minden ráeszméltető tünetét úgy dobta bele és olvasztotta föl a szerelemben, mint valami olvasztótégelyben.

Amikor végre berendezték az új lakást és kicsinosították, mutatósá tették, Iván sugárzó arccal jött-ment a szobákban át, mint akinek honfoglalása immár végleges. Igen, itt meg fogja majd írni művét. Itt fogadhatja majd barátait, tágas lakásban, nagyobb kényelemben. És akik meg fogják látogatni, mind tanui lesznek az ő nagy-nagy boldogságának. Szerette volna Isabelt még inkább bevonni boldogságának önfeledt játékába és bár Isabel látszólagosan együtt örült vele, ő inkább a régi lakás forró levegőjét idézte vissza, az egy év előtti gyöngyöröket, amelyek azóta kissé megszüntelenedtek. Akkoriban érzékeinek minden szenvedélyességével a jelent és csakis a jelent élvezte, — ma még a homályos és ki nem alakult jövőnek készíti magát elő, amelynek többet kell nyújtania a három szoba polgári leleményénél, túl kell áradnia a kisváros falain, nem szabad elporladnia, csak a test izgalmában, a jövőnek meg kell telni erővel teljesebb indulatokkal. Egyelőre nem mindenben értettek egyet. Ha voltak a teljes egybeforrásnak önfeledt negyedórái, ezek nem vetették rá fényüket a nap még hátralévő és jóval terjedelmesebb részére. Kétségtelenül: Isabel gyöngéd megértéséből futotta mindvégig. Maradhatott volna angyalian türelmes, mert az csak „elhatározás” kérdése. De miért? Megszokta már, hogy ha egész nap apró dolgokban né-

Ugyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Predescu Viktor és zenekara hangversenyez. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A Predescu zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Angol népdalok hangleméről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Stroescu Constantin énekel. 20.45: Rádió ujság. 21: Hanglemezek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Zongora hangverseny. 23: A világ nagy zenekaraiknak hangversenye hangleméről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Divattudósítás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Szalóznene. 15.30: Hírek. 17.15: Háztartási előadás. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 19.15: Előadás. 19.45: Ének hangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 21: Hazajáró lélek. Színmű három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Táncczene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.45: Mezőgazdasági félóra. 19.15: Francia nyelvoktatás. 20.45: Táncclemezek. 21.00: Hírek. 21.25: Rendőrzene. 22.40: Időjárásjelentés.

ÚJ KÖNYVEK

— **Harsányi Zsolt: Szegény János.** Hogyan indul el Magyarország Mátyás utolsó éveinek tündöklő magasságából azon a lejtőn, amely 1514 és 1526 összefonódó kettős tragédiájához vezet: egyformán szívszorító téma historikusnak és regényírónak. Ebből a korból vágott ki tizennégy esztendő Harsányi Zsolt, a történetíró tárgyilagos igazságkeresésével. Az író megtalálta azt a hőst, akit ennek a nyers őszinteséggel ábrázolt kornak közepére állítson. Nem a történelem aktív irányítói között kereste, passzív, gyöngye hőst választott, naiv gyermeklelkét, amelyen véres sebet vág a kornak minden bűne. Harsányi Zsolt a történeti események menetéhez krónikás hűséggel ragaszkodva is meg tudott teremteni egy új Korvin Jánost, a mai lélektan s a maga lélektani fantáziája segítségével. Ez a Korvin János semmi mást nem cselekszik és semmi más nem történik vele, mint amit a historikusoktól tudunk — és mégis: az az érzésünk, hogy csak most ismertük meg igazán, most láttunk a lelkébe. A regény látványos krónikás szerkesztetlensége ellenére pontos párhuzamban fejlődik a lejtőre került ország és a reményeiből kiábránduló fattyukirályfi sorsa. Cini-ikus esküszegések, aljas alkudozások forgatják ki Jánost előbb a királyságból, aztán szerényebb reményeiből is. Magyarország legnagyobb vagyó-

zeteltérések is vannak közöttük — nem „civódások“, nem hangos „vélemény különbségek“, csak éppen, hogy nem mindenben értettek egyet, — mindig Iván az, aki enged és siet igazat adni. És ez a szüntelen, úgyszólván természetes engedékenység sűrűn foglalkoztatta Isabelt. — Nem nyugtaltította, csak „foglalkoztatta“, gondolkozásra kényszerítette — és úgy találta, hogy Ivánnak nem szabad minden esetben olyan könnyen visszavonulnia, nem, egyáltalán nem helyes, ha mindent utána enged. Mintha a férfiaság hiánya volna ez benne, az elhatározás szilárdságának a hiánya, immár nem csak az életbevágóan fontos dolgokban, de szóra sem érdemes hétköznapi dolgok tekintetében is.

Isabel növekvő nyugtalansággal tapasztalta, hogy Iván egyre jobban belesüpped abba az izzapos, langyos fürdőbe és nem lehet várni tőle bármilyen meglepetést. Ahogyan gyönyörködött könyveinek olcsó, félvászson kötésében, ahogy lefekvés előtt hajtásba tette székre a nadrágját, hogy ne gyűrődjék össze, a talán nem is unalmas, csak túlságosan egyforma, változatlanság nélkül, egyszerre kiszámítható, igazi tanári természetet bújt ki belőle, aki a megfellebbezhetetlen rend alapelveit vitte be ceruzáinak elrendezésébe is az íróasztalán. De egy ilyen kínosan rendes embert, aki ennyire rabja a nyugalomnak, kaphatott volna odahaza is, ami annál inkább érthetlenebb, mert fejetejére áll minden. Mert rendkívül megbízható érzés részesevé lenni olyan szerelmnek, amely mély, mint a tenger, de kissé egyhangúan áttérjed mindenre, ami egy ember életéhez tartozik. Mintha nem is ember volna, hanem gép. Isabelnek csak rá kellett nézni az arcára s már tudta, bizonyos kérdésre mit fog mondani, mi a gondolata, mi vált ki belőle minő érzelmi hatásokat és azok az arcikefelezések milyen formában fognak majd visszaverődni? És nem nyugtatta meg, hogy azok az emberek, akik feleségeikkel sűrűn látogatták őket, kevés kivétellel, éppen úgy gondolkodtak, mint Iván. Ezekről a látogatókról már

nának tulajdonosa örökös anyagi gondokkal kénytelen küzdeni. Végre megtalálja a keresett menedéket egy horvátországi grófkisasszonyban. Megindítóan kedves fejezetei a regénynek azok, amelyek a kis Frangepán Bea körül forognak. A gyöngye ember ezt a kincset sem tudja megtartani kezében, egy meggondolatlan kalanddal elriasztja magától. Az utolsó érték, amelyet elveszít: a köznemesség ragaszkodása a köznemes-eredetű Hunyadi-sarjadékhoz. Egyetlen vonás maradt meg benne őseiből: a vitészség. Jó katona — s ha rosszul élt is: szépen tud meghalni. Amde halála sem a tragikus hős megrendítő vége: csak sajnálni tudjuk. Azzal az érzéssel búcsúzzunk tőle, amelyet Bea szavai fejeznek ki: — Szegény János... A könyv ára fűzve 288 lei, kötve 456 lei és kapható minden könyvkereskedésben.

— **Csathó Kálmán: Szita-ucca 25.** Mitől függ az élet boldogsága? Az embertől magától-e, vagy a sors szeszélyétől, a jellemétől-e, vagy a vak véletlentől? E körül a kérdés körül forog Csathó Kálmán új regénye. Hősnője kisleány-fővel első látásra beleszeret egy vele egyidős fiúba s valami konok macakssággal kitart a mellett, hogy csak ezzel az egyetlen lehetne boldog. Nem egyszer áll azon a ponton, hogy táru előtte a boldogság kapuja, de minden ilyen esetben felbuknak az imádott ifju, ő pedig az alélt vándor tikkasztó mohóságával fut az ismét tovasuhanó árny után. S végül is az egymásnak teremtet pár mindegyike fanyar megadással egy közömbös élettárs oldalán keres kárpótlást az elszalasztott boldogságért, amelyet pedig oly könnyű lett volna elérniök. Maga a tárgy eléggé gyakori, de Csathó Kálmán érdekessé és egyénivé teszi azzal, hogy ennek a nagy szerelemnek a hátterül egy mult századvégi fővárosi úri ház meghitt, családias életét rajzolja. A könyv nemcsak élénk és aprólékos-ságaiban is híu kor- és társadalomrajz, hanem egy nagy lélekföltérás is. Ára fűzve 180, kötve 266 lei és kapható minden könyvkereskedésben.

— **Gáspár Miklós: Cézár hitvese.** Gáspár Miklós regényének hőse a képzeletbeli, de a térképen csaknem pontosan megtalálható Latoniának marsallja, vagy ha úgy akarjuk, diktátora: Jeromos. Gáspár Miklós ismeri a férfi s különösen ismeri a női lelket, melynek a diktátor alacsony származásu, műveltség nélküli való, de izig-veig az igazi asszonyt képviselő feleségében, Teréziában ad emberi formát. Ismeri a politikuskok szövevényes útjait, a szenzáció-ra éhes sajtó dzsungelének zeg-zúgait, s remekül rajzolja meg a kalandra éhes hercegnőt és Bimbó-kát, a diktátor és a paraszti asszony leányát, aki már olyan műveltséget kapott, hogy messze kellett esnie fájától. Két szerelmet mutat be, melyek közül az egyiknek, az országgraszólónak éppen, mert külsőségre van építve, össze kell omolnia s meg kell mutatnia az ösvényt, a tisztaság felé. A másik romantikus kanyarok között, a mirtuszhoz és a beteljesüléshez vezet. A regény Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Ára fűzve 36 lei, kötve 61 lei és kapható minden könyvkereskedésben.

lehullott az ujdonság varázsa. Kiadták magukból, amijük volt. Csak ismételték magukat, résztvéve a plovdivi ismétlések rendíthetetlen körforgásában. Szidták a kormányt, szidták a pártokat, szidták a nagyhataimakat, szidták Franciaországot — anélkül, hogy törődtek volna a „francia nő“ esetleges érzékenységével, — szidták a bolsevizmust, szidták a drágaságot, amely lehetetlenné teszi bizonyos cikkek megvásárlását, szidták az olcsóságot is, amely miatt nem volt ára a mezőgazdasági termékeknek. Isabelnek, miközben a háziasszony figyelmes modorában hallgatta őket, megint csak kissé keserényesen észbe kellett jutnia, hogy ezt ő így, együtt megkaphatta volna Franciaországban is, úri rangjához illő kiadásban. Lényegében kevés különbség van a között, ahogy a gazdagok szidják a kommunistákat, vagy ha a kommunisták és szegény értelmiségek szidják a nagytőkéseket.

El-elvétve ezeken a társas összejöveteleken „forradalmi“ hangok is felütöttek a fejüket. A számtantanár, Lubikov úr, potrohos, kövér ember, szemben a közfelfogással, nyíltan hangoztatta, hogy addig itt nem lesz rend, amíg Bulgária meg nem békül Jugoszláviával, még akkor is, ha ennek Mihalov elfogatása az ára.

Mihalov neve most először vetődött fel ebben a társaságban. — Nekünk élnünk kell valahogy, — állott a szoba közepén Lubikov, — olyan nadrágot hordott, amely méltóságteljesen ráncot vetett, valahányszor felemelkedett — és hevesen hadonászni kezdett. — Nem vehetünk a nyakunkba olyan feladatokat, amelyeket mi sohasem oldhatunk meg. Le vagyunk győzve! Ezt tudomásul kell venni. Nem Bulgáriától és nem Jugoszláviától függ az új történelmi átrendeződés. A komitácik a legnagyobb ostobaságba akarnak berántani bennünket. Tessék likvidálni az egész ügyet! Jöjjen már olyan kormányzat, amely kíméletlenül kiéli a darászfészeket. Mondjunk le területi igényeinkről, szerezzünk népszövetségi kölcsönt, — miközben kivő-

— **Hilaire Belloc: A diktátor-király.** XIV. Lajos életrajzát megírni annyi, mint megírni Európa újkori történetének egyik legmozgalmasabb és következményeiben napjainkig kiható korszakát. Minden út Versaillesbe vezetett ekkor, ahol egy fáradhatalan és kivételes tehetségű uralkodó szerencsésen megválasztott tanácsadói segítségével az új Európa térképét készítette elő. XIV. Lajos életrajz-írójának nemcsak a francia történelmet, hanem az akkori Európa történetét is jól kell ismerni, ha helyes mértékkel akar mérni és kerülni kívánja az elrajzolást és az egyoldalú beállítást. Az angol szerző nagy felkészültsége kétségtelen. Megállapíthatjuk róla, hogy bár angol szemszögből tekint Franciaországot és annak XIV. Lajostól irányított politikáját, mégis igazságos és méltányos igyekszik lenni. A szerző abban is művész, hogy unalom és szem-mellátható erőlködés nélkül tudja átsegíteni az olvasót könyvének azokon a részletein is, melyek a tárgy természetéből következőleg telve vannak adatokkal és eseménytörténeti részletekkel, mert hiszen a szerző nem életrajzi regényt, hanem életrajz alakjában európai történelmet ír. Tolla alatt szinte megelevenedik és színessé válik a XVII. század második felének sokrétű történelme, a vallási, politikai és harctéri küzdelmek mellett a francia tudományos és művészi élet és nem utolsó sorban a király személye körül csoportosuló és szerelmi eselszövényekkel tarkított fényes udvari élet. A kötet fordítóját, Konkoly Kálmánt, elismerés illeti a gondos és élvezetes fordításért. Ára fűzve 198 lei, kötve 235 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Koroda Miklós: A világ csak hangulat.** Reviczky Gyula, a költő életregényét írta meg Koroda, de nem elégedett meg a szorgalmas, az élet bonyolult kapcsolatait gondosan feltáró, lelkes és lelkiismeretes krónikás előkelő szerepével. Nem elégedett meg avval, hogy hűen végigkísérje olvasójával Reviczkyt lázas életútján, hogy színesen és elevenen bemutassa tarka környezetét, kortársait, hogy a mult század utolsó három évtizedének, a virágzóan induló ferenczyzsefi esztendőknél mozgalmas, tarka krónikáját adja. Az író ennél többre vágyott. És elérte azt, amire vágyott. Koroda Miklós egyszerre költővé válik, mikor olyan tájakra kell követnie hőse lelkét, ahol az értelem már megtorpan, mit sem ér a szorgalom és tanácstalanul hallgat az esztétika. A fiatal író megindultan, óvatosan és áhítattal, a költő átszellemültségével és emberfeletti biztonságával követi nyomon ezen a tájon is, s szívdobogtatón közel vezet olvasóját a költő, a költészet és a szenvedő ember örökkévaló rejtelméhez. Reviczky földi vándorlása alig három évtizedre terjedt. Nem cifrázták izgalmas kalandok, nem volt uralkodó, vagy hadvezér, csak nézte az életet, szenvedett, álmódott és írt — s mégis hatalmas kötet telt ebből az életből, zsúfolva drámával, izgalommal, könnyel, mosollyal. Koroda műve Singer és Wolfner cég ismert szép kiadásában jelent meg és ára fűzve 180 lei, kötve 266 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

rösödött és újra olyan széles taglejtéseket produkált, hogy a felesége attól tartott, most fog végigszakadni a lüszterkabátja, ha valami még ijesztőbb dolog nem történik vele.

A szokatlan hangtól, amely a jelentős férfiú szájából hangzott el, aki a kormánypárt helyi tagozatának vezető férfija is volt és aki maga is származásra macedón vezér, a többiek is vérszemet kaptak. Az egyik asszony, a helybeli leányiskola rajztanárnője, csontos orrán szemüveggel, kellemetlenül édes hangon kapott az alkalmon, hogy rámutasson a bűnbakra.

— Mi, tudjátok, Dorma Jumadán laktunk. Apámnak ott van egy kis birtoka. Minden hónapban megjelennek a komitácik az adóbecslőkkel és pénzt zsarolnak. Jó, azt a bizonyos hat százalékot mi megfizetjük, — de ez nem elég nekik. A multkor elvitték a tehenünket is. A tehenet aztán levágták, a másik pincéből egy hordó bort gurítottak elő és részegre itták magukat. Ez terror, kérem, amelynek nincsen semmi célja, csak az, hogy eltartson egy csomó embert, aki nem akar dolgozni. Ne tessék beugrani, én is bolgár honleány vagyok, de ezek nagy része csirkefogó. Én bizony felkötteném őket, egyiket a másik után.

Mások is elítélték a komitácikat. — Állam az államban, — kiáltotta a számtantanár. — Nem Jugoszláviának, hanem Bulgáriának az érdeke, hogy feloszlassa a belső komité összes tagjait. Helyre kell állítani a jogrendet! Ha erőszakra támaszkodunk, semmi eredmény nem lesz, csak kétségbeesetten önmagunkat vérezzük meg. Jöjjen már egyszer egy olyan kormány is, amely lerázza a macedón koloncot a nyakunkról és megóv tőle, még akkor is, ha Jugoszlávia ismét cserben hagy bennünket.

— De a kormánynak érdeke, hogy biztosítva legyen számukra a macedón támogatás, — ez a pártpolitika titka, — vetette közbe Grimm, az igazgató.

(Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 8. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La Hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

15-17 év körüli (jobb) leány bőrdíszműves vállalatba felvétetik. Érdeklődni hétfőn délelőtt III., Str. Memorandului 82. 631

Bejárónő tisztességes, rendes és kifutó leány felvétetik „Elegant” kalapüzlet. Bul. Carol 12. 623

Retusórt perfekt munkaerőt március 1-re felvesz, Csátary III., Str. Vilhelm Mühle. 12. 636

Tiszta jól dolgozó és jó bizonyítványokkal rendelkező mindenest és bejárónőt keres. Cím a kiadóban. 635

Állást keres

Gépész, aki a Diesel-motorok kezelésében perfekt, állást keres. II., Str. Inocentiu Klein 16. 856

Lakas

Ötszobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Modern ötszobás lakás, szép és tágas mellékhelyiségekkel a Coronini tér 4 szám alatt május 1-re kiadó. 625

Emeletes modern villa, egy lakás, kályhafűtéssel havi 4200 lei plus mellékdíj a Belváros központjában május 1-re kiadó. Érdeklődni: Mihail, Str. Lonovici 1. Telefon: 16-10. 634

3-5 szobás lakás május 1-re, valamint 1 üzlethelyiség azonnal II., Str. Dacilor 10. kiadó. Érdeklődni 38-48 telefonszám alatt, vagy a házmesternél. 632

Kétszobás napos lakás 1500 leiért március 1-re kiadó. IV. Str. Radulescu 5. 639

4 szobás földszinti lakás fürdőszoba, mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Bulev. Carol 23. 638

Négyoszobás földszinti lakás, fürdőszoba mellékhelyiségekkel és kerttel május 1-re kiadó. III., Str. Treboniu Laurean 11. Érdeklődni Bulev. Carol 23. Ugyanott pincelakás műhelynek is megfelelő. 637

Adas-velet

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes telekönnyvezett telek házsal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelőbit a kiadóban. 1864

Ebédlőasztal és egy jókarban lévő szürke öltöny jutányosan eladó. IV., Str. Bolinteanu 14. 823

Eladó W. D. traktor jó állapotban No. 52622. Bagyin Károly, Timisoara, III. Bulev. Regent Buzdugan 127. 629

Gyermekágy fából és modern konyhaberendezés megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Gyermekágy” jellegre a kiadóba. 824

Koncentráltnak kabátbőrök, gumimibakkancs és csizma, jó minőség, olcsó árak. Grossmann Sándor r. t. II., Piata Traian. 630

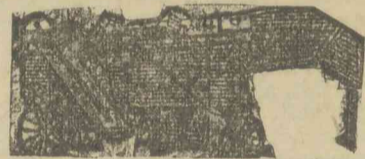
35 év óta

SIEBOLD-BUTOR a legjobb tőkebefektetés. Üzem: Temesvár II., Str. Telegrafului 22. — Állandó kiállítás: I., Piata Unirii 14 szám.

Bélyeggyűjteményt, valamint tömegbélyeget veszek. III., Str. Eneas 71. Martirul Ciordas sarok. 633

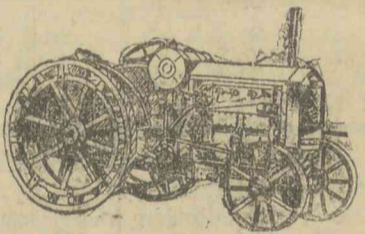
Eredeti „MÁVAG” (Magyar Állami Gépgyár) golyóscsapágyas, acélramás cséplőgépek

beszerelhető lóhere- és babkifejtő-készülékek.

Fordítható dobkosár, kéttengelyű lengőládás szalmarázó-rendszer. Tealemit magasnyomás zsírozás. Szűk udvarokon és emelkedéseken könnyen szállítható. Hosszúsalmájú gabonák cséplésére is kiválóan alkalmasak. Legnagyobb teljesítmény. „MÁVAG”

Eredeti „HANOMAG” Dieseltraktorok

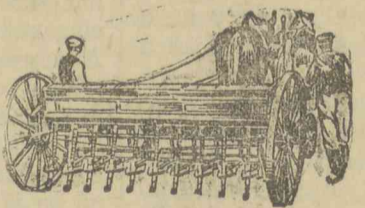
38 Hp. 4 hengeres Dieselmotorral, kicserélhető hengerperselyekkel, 2 lég-tisztítóval, speciális hátulszerelt szij-tárcsával, a modern technika csodája. Petróleummal szemben 50% megtakarítás. Nagy teljesítmény, egyszerű kezelés.

Eredeti „Massey” Harris kévekötő-aratógépek

Legújabb model, olajbanfutó meghajtással, kívánságra görgőslánccal. Olajbanfutó fűkaszálók és automatikus működésű lógereblék.

Eredeti „Melichar” Unicum-Drill sorvetőgépek

minden nagyságban és sortávolsággal.

Rud. Sack, Leipzig gyártmányú egy- és többvasú ekék és eredeti Sack-ekék alkatrészek.

Eredeti „MÁVAG” (Magyar Állami Gépgyár) kalapácsos darálógépek

Legmodernebb és legtartósabb kivitelben. Szab. szita-kicseréléssel. A burkolóház osztatlan kivitelben készül, felső részén előaprító-visszatartó rosta van beépítve. Nagy teljesítmény, kevés erőszükséglet. Mezőgazdaság, malmászat és ipar nélkülözhetetlen eszköze.

Különböző mezőgazdasági gépek és eszközök, eredeti gyári alkatrészek állandó lerakata és vezérképveleto:

„INDUSTRIA-ECONOMIA”

Kereskedelmi és Ipari R.-T. IV. Timisoara, str. Brătianu 34. Távirati cím: Industria. Telefon: 43-57.

C. F. R.
Inspectia 5. Intretinere
ARAD
No. 5347/1940.

Publicație de licitație

Martí, 12 Martie 1940, ora 11, la secția L. 6. Timișoara, gara Timișoara, se va ține o licitație publică pentru:

Darea în chirie a unui local de prăvălie de 161 m. p. din palatul CFR (f. Löffler) Bulev. Regele Ferdinand No. 1. a. la Timișoara, care a fost ocupat mai înainte de firma „Framex”, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concesiunea se dă dela 1 Mai 1940—1 Mai 1943 (eventual dela 1. Aprilie 1940—1. Aprilie 1943.)

2. Ofertele timbrate, închise și sigilate vor fi însoțite de recepție de depunerea garanției provizorie de 5% din valoarea ofertei, în numerar, efecte de stat sau efecte garantate de stat, care se va depune la cassa de depuneri și consemnațiuni sau la una din Administrațiile Financiare; pe recipisă să se menționeze că garanția este depusă pentru licitația localului sus menționat.

3. Ofertanții vor înainta, împreună cu ofertele lor o declarație că au luat la cunoștință condițiile contractului tip, publicat în Foaia Oficială CFR No. 944 și că le acceptă în totul.

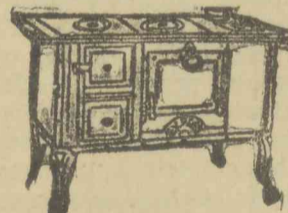
4. Chiria minimală va fi 600 (șase sute) lei pro m. p. pe an.

5. Ofertele se vor înainta Secției L. 6. Timișoara, gara Timișoara, până la 11. Martie 1940. sau se vor depune în ziua și ora licitației.

6. Orice alte informațiuni se pot obține dela secția L. 6. Timișoara, gara Timișoara.

Seful Secției L. 6. Timișoara
Ing. S. Ionescu.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó raktár románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyűsem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle titom-tesztermet, titom-teszterpant és titom-pudert, három minden. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.